

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 3 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-

Társaság.

Köszel főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szombat, május 27.

Ujabb sikereink
olasz földön.

Budapest, május 26. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Orosz- és délkeleti hadszíntér:
A helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

A Sugana szakaszon csapataink megvédítették a Cima-Baront (Burgentől délkeletre) és megmászták az Elter csúcsot (Cima Undioi.) Az Asinigtól északra fekvő területen a gráci hadtest egyes részei új nagy sikereket értek el. Copie di Campo-Verdétől Meattáig az egész hegylánc birtokunkban van. A menekülő ellenség leghevesebb tűzérégi tűzünkben nagy véres veszteséget szenvedett és kétezeröttszáz foglyot, köztük egy ezredet és számos tisztségt maradt kezünk között; azonkívül négy löveget, négy géplegyvert, háromszáz kerékpárt, sok egyéb hadiszert zsákmányoltunk. Arzierótól északra az olaszokat előbb elűztük Barcarolatól nyugatra fekvő állásukból. Miután csapataink hét órában megfeszítették tőlük a Monte Cimontól északra fekvő erdőségeket és megszállták a hegycsúcsot, a felső Posina völgyet elfoglaltuk. Szarazföldi repülőink bombákat dobtak a bettali, perii, seluoi, thienei és vicenzoi pályaudvarokra. Tengerészeti repülőink a gradoi belső kikötőt és repülőgéposzarnokokat bombázták. Ej-szaka ellenséges léghajó számos bombát dobott Triesztre, ezek azonban sem sebesülést, sem kárt nem okoztak. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Buvárhajóink

Elba szigeténél.

Egyik buvárhajóink május huszonharmadikán reggel eredményesen vette tűz alá az Elba szigetén Porto Ferraiot. A tüzelést egy parti üteg eredménytelenül viszonzta. Ezt követőleg egy buvárhajó elsüllyesztette a Washington nevű olasz gőzöst. Tengerészeti parancsnokság.

Douaumonttól délre
szoritják vissza a franciákat.

Berlin, május 26. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Maastól balra turkók kézigránát-támadásait a háromszáznégyes magaslattól nyugatra, visszavertük. A Maas keleti partján sikeresen folytatjuk támadásainkat; állásainkat a kőbányától nyugatra kiszélesítettük, a Thiaumont szakadékot átléptük és az ellenséget Douaumont erőd-

tól délre tovább vetettük vissza. Ezekben a harcokban újabb száz foglyot és tizenkét géplegyvert zsákmányoltunk. Loire vidékén (Reimstól északnyugatra) a franciák eredménytelen gáztámadásokat intéztek. A május huszonnegyedik napi-jelentésben említett, Chateau Salinstól délre lelőtt ellenséges repülőgép az ötödik, melyet Widgens hadnagy légiharcban harc képtelenné tett.

Keleti és Balkán hadszíntér:

Lényeges esemény nem történt. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A sikség felé...

Arad, május 26.

Minden gyönyörűségnek meg kell adni az árát. És micsoda nyálasorgató gyönyörűsége volt az olaszoknak, amikor tavaly az oroszok a Kárpátok kapuit döngették. Akkor még szövetségeseink voltak, de már fölmondásban. A milánói, türini és római újságlepedők milyen nagy betűkkel ujjongtak azon, hogy az oroszok mindjárt, talán holnap, talán ma átjutnak a Kárpátokon, azután előzönik a nagy magyar Alföldet. Meglepető tájékozottak lettek a mi geografiánk felől. Számon tartották, hány hegyet, hány várost kell az oroszoknak legyűrniök, hogy azután mint eleven emberzuhatóg ömöljenek le Debrecen, Budapest, Szeged felé, végig a magyar sikságon!...

Ha van bennük lelkiismeret, akkor eszükbe kell, hogy jusson ez a tavalyi élvezet. Ma, a mikor az egy éves vergődés után a határ hegyei közül egyre beljebb, beljebb kell visszavonulniok a maguk szorongató földjére. A mikor a mi győztes hadseregünk utja a hegyekben egyre jobban és egyre biztosabban közelíti meg azt a vonalat, a hol a velencei s utána a lombardiai sikság kezdődik. És ha a hegyek már nem segítenek az ellentálasban Cadorna seregeinek, a lapályon könnyebb lesz az utja az előnyomulónak. Ki tudja, hol lehet őket megállítani!...

Akkor a magyar Alföld sziklafalal eltorlaszolt bejárata előtt állott az ellenség, most a velencei alföld társzomszédságában. Akkor mi megtanultuk, hogy maga a hegyterep nem elegendő védelem az ellenséggel szemben: a vitézségnek, a végsőkig elszánt fértői bátorságnak, a hadvezé-

rek okosságának kell hozzájárulni, hogy olyan borzalmas tulerőt, mint a minő az orosz volt, fel tudjon tartóztatni. Most az olaszoknak kellene ezt megtanulni, ha ugyan már nem késő. Nem a mi győzelmeink hira-dásaiból, az olasz újsághirekből ki-tormálódó hangulatképből olvassuk ezt ki. Ezek azt mutatják, hogy az Arriero mögötti hegyekben a kemény veszteségeket szenvedett olasz sereg már nem számít a komoly ellentálasra. Mar be is harangozzák az új jelszót, hogy a siks terepre vonulnak vissza, ahol szélesebb harcvonalban nagyobb eredménnyel vehetik föl a támadást."

Es most átéljük azokat a nehéz napokat, amelyeket mi, Istennek hála nagyobb bajok és károk nélkül vi-seltünk el. A rémületet, amelyet az ország belseje fölé eső helyek elfoglalása okoz; a menekülés lavináját, a mely a hadtápterületekről indul meg és viszi magával a falvak, a városok lakosságát előre, beljebb, beljebb és sohase tudja olyan messzire vinni, hogy teljes biztonságban érezzék magukat. A kárpáti falvak sorsára jutnak az olasz határterület észkei, a rideg valóságnál százszorta nagyobb bat festenek a rémhírek, a sejtések, a találgatások, a fontoskodók bizalmas értesülései..."

Kölcsonpénz visszajár. Az olaszok tavalyi jókedvét ugyan elrontotta, hogy az oroszok a Kárpátokból kilódultak, mielőtt még csak a színét is láthatták volna az Alföldnek és talán az előlött való bosszuságuk is siettette az elhatározásukat, amellyel a szövetséget, hűségi fogadalmat fölrugva, oldalba támadtak bennün-

ket. Most ők várják a sikagra tudni készülő ellenséget. Ne próbáljunk jövedőlni a felől, hogy nekik nem fog sikerülni a hihetetlen, amelyet tavaly a mi hőseink a világtörténelem egyik legcsudálatosabb haditetteivel megcsináltak. A mi hadvezetőségünk megmutatta, hogy terveit nemcsak papírrá vetni, hanem azokat a legsúlyosabb akadályokkal szemben is végre tudja hajtani. Nekünk tehát minden találgatás és jövedőlés nélkül kell várni az előnyomulás folytatását.

és mi nem gyönyörködünk az olaszok lelkiállapotán. A milyen magasan táncolt tavaly a harci kedv, a hetyke legénykedés bennük, annyira mélyen gubbaszt most közöttük a bátorság és a hidegvér. A maguk erejében nem bizva, az oroszok ellen patvarkodnak: hát miért nem segít az rajtuk, miért nem támad az bennünket. Az orosz újra nem jönet a Kárpátok elé, a magyar Alföldet pedig csak haditogolyként látatja és szánthatja. A velencei sikág azonban már nincs biztonságban.

Milne tábornok

az entente balkáni vezére.

— Sikertelen demars a román kormányra. —

— *szókratész* —

Athén—Bern, május 26.

Bern. A francia lapok jelentik, hogy Sir Bryan Mahon kineveztek a nyugategyiptomi seregek főparancsnokává és helyette Milne tábornok lett a szaloniki seregek főparancsnoka.

Athén. Szalonikiból jelentik: Eltérő repülőgépek bombáztak múlt éjszaka Küküst, Topcsint és Zejtunliket. A bombázás anyagi kárt nem okozott, de néhány ember megsebesült. A francia repülők válaszul egy bolgár taborra vetettek bombákat.

Athén. Kavalla és Drama fölött gyakran cirkálnak német és bolgár repülőgépek, amelyek kis magasságból tényképtelvételeket készítenek a francia és angol védőművekről.

Athén. A franciák Szalonikánál magas árcsökkentést állítottak föl, hogy dróttalan távirati összeköttetést létesítsenek a párisi Eiffel-torronnal. Az angolok a kiozi görög táviróhivatal egyik helyiségét letoglalták és ott berendezkedtek arra, hogy direkt összeköttetést létesítsenek az angol kábelrel. Az entente más erőszakosságra nem vetemedett a szigeten. A Paris szent a Thasos-szigeti konfliktust békésen elintézték, úgy, hogy az entente lemondott a sziget megszállásáról.

Athén. Az angol usztek Szalonikától hat kilométerre Akbunar falnál lövészert rendeztek, amelyen Sarrail és Mahon főparancsnok is megjelentek.

Bern. A szófiai Cambana jelenti Bukarestből, hogy az entente követői felkerestek Bratianu miniszterelőnököt és magyarázatot kértek a Németországgal kötött kereskedelmi szerződés dolgában. A diplomaták fellépése olyan erőszakos volt, hogy Bratianu kijelentette, hogy a román

kormány nem tűri el, hogy idegen hatalmak beavatkozzanak Románia ügyeibe. A Journal de Genève jelenti Bukarestből, hogy román lapok értesülései szerint Oroszország ismét nagyobb seregeket vont össze a román határon. Ezzel Oroszország megint pressziót akar gyakorolni Romániára.

Aradi műkedvelők főpróbája.

(Jótekonycélu előadások a színházban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 26.

Sir Edward Grey-t, — akiről azt mondják, hogy ő az oka a „Bevonási Hirdetmény” című félhivonként megjelenő ifjúsági folyóirat létrejöttének — a sorok szerény és alázatos írója, ha keszbe kaparíthatná, feltétlenül felnégyeltetné, előbb azonban a kizsákos válogatott és raffinált módjaival gyötörné meg. E sorok alázatos és galambalkú írója, bármily kevéssé kegyetlenkedő természetű másfélőben, sir Edward Grey-vel, a Foreign Office vezetőjével szemben alkalmazná a leggyötörőbb kizsákosítást is a arra kényyszerítését, hogy — rendezzen Aradon jótekonycélu műkedvelői előadást.

Igen, nemes lordom, thanok egyes ivadéka: könnyű a diplomácia szálait bogozni a a csomót végre rettentő náborúval kettészelni. Próbáljon azonban műkedvelői gárdát toborozni, próbáljon másort összeállítani. Az „Einkreisungspolitik” és az entente cordial (amelyben ép a „sziv” a legkevesebb) megteremtése jó munka volt, állítsa azonban egy össze műsorát, folytassa úgy le a próbákat, hogy ne legyen belőle egy cseppnyi sérülés! S. Queniere tudott magyarázatot találni, de mit mondana, ha ön elé lépne — sir — egy műkedvelő, akivel áll, vagy bukik az előadás, mellének szegezné nagy revolverét a azt mondaná: „Ha nem adsz nekem mindkét előadásra négy-négy proscenium-pánciort, hát lemondok!”

Ilyen raffinált kizsákosítással gyötörném az angol külügyek első államtitkárát ...

Es nem hajthatom meg elég mélyen az elismerés lobogóját, ha arra gondolok, hogy volt valaki, nem is férfi, hanem nő, aki ezt a sziszifuszi munkát önként vállalta magára, anyagi aszidósággal, közvetlen egyéniségének bájával a már-már a martírok önmegtágadásával teljesítette. Üchtritz-Amadé Emiliné grótné, az Aradi Gyermekjóliruházó Egyesület védnöknője volt az, aki egyedül egyesületének komoly és fáradhatatlan takarékjára, Probst Bóskere támaszkodva a számtalan és legapróbb részletekig maga intézte a rendezés összes ügyeit. Priegi Irén, az egyesület elnöknője ezáltal azért nem vett intenzívenben részt a munkában, mert a kezdeményezésekor Aradtól távol volt.

A nagy munkának méltó jutalma a tekintélyes összeg, amely így a gyönyörű jótekonycélu jut, elsősorban azonban az a szép eredmény, az a minden tekintetben összehangos és nívós előadás, amelynek hasonlót az aradi publikumnak még nem nyújtottak.

A főpróba napja ... Már este hét órákor megőienköl a színház színészbejárója, egymásután érkeznek a kipirult arcú műkedvelők, hogy utóljára játszanak — üres nézőtér előtt. A színházba ugyanis szigorúan csak a mamáknak szabad belépni.

Zellner Sándor karmester fellép a karmesteri dobogóra, irányítja dirigáló-pálcaját a

a következő pillanatban felhangzanak a Rákóczi-ouvertur magasra akkordjai. Schoór Gitta lép most a függöny elé a utólérhetetlen bájosággal, from top to toes egy, művésznek készségével mondja el a prólógot. Meg kell emlékeznünk magáról a prólógról is annál is inkább, mert eddig nem tudtuk, hogy Aradon olyan nagyszerű poéta-asszony van, mint Perovichné Hofbauer Elma. Szinte csodálatos, hogy ilyen pompás írói tehetség eddig még nem szerepelt a nyilvánosság előtt, de úgy látszik, a bájos és talentumos asszony is azt vallja, mit annyian, kiket elhódít a toll átkos szanvedélye: „Das Lied, das aus der Kehle dringt, ist Lohn, der reichlich lohnet.”

Künstler Irén most először szerepel nagyobb nyilvánosság előtt a közönség kiforrott, kitűnő énekesnőt fog benne megismerni. Hugo Wolf egy dalát a az „Alarcosbái” egy áriáját énekli, úgy, hogy már a próbákon is zajos tapsokat aratott. Balla Hajni a „Hadiárva” című monológot adja elő kedvesen és lebilinioselőben. Habár súlyos indiszkréciót követünk el, eláruljuk, hogy a monológ szerzője is aradi: Steinhardt Erzsébet műve az ötletes és finom magánjelenet.

Austerweil Annuska táncáról hasábobok szeretnénk írni! Mint valami meglevonsodott kis meissenai porcellán-figurácska, oly graciós és charmante ez a kis leány, minden mozdulata ritmus és sikk a histoara jószólhatjuk: a publikum nem fog betelni produkciójával. Elek Oszkárna már rég felülemelkedett a sablonos díszretekora, az ő szereplése mindenestre értékes nyeresége a műsornak.

A műsor első részét a szobor és képtablók fejezik be, egymás mellett Amor és Magdolna, Mignon és a híres „Elhagyatva”, a gyönyörű „Viszontlátás”, a „Keleti virágárnaleány”, „Kleopatra” meg a többi. A tablókban Fabry Pánci, Vásárhelyi László, Winkler Médi, Oravetz Lenke, Reichner Ilona, Bokor Erzsébet, Havas Böske, Üchtritz-Amadé Emiliné grótné, Steiner Istvánné, Priegi Irén, Igaz Sari, Nussbaum Lili, Singer Vilma, Färber Irénke és Marossy Mária szerepelnek. Balla Frigyes mester fáradhatatlan munkáját dícséri a tablók kitűnő beállításai.

Az estély egyik legszebb szíma következik most, Emőd Tamás Két gránátosa. A tinnom hangulatu egyfelvonásost a legkitűnőbb professzionátusok sem hozhatták volna jobban ki, mint az aradi műkedvelők, Csékö Juci, Weill Károly dr., Zuber Imre dr. és Schartner Sándor.

Schmidt Rózi táncszíma fog ezután gyönyörködtetni, majd Kara Manci mondja el nagy verével a „Mese” című lendületes poemát, amelyet édes apja, Kara Győző, az aradi főgimnázium nagy tudásu tanára írt az alkalomra. Róza Magdi, sajnos berekedt, a így nem vehető bizonyossá, hogy holnap énekelhet-e. Hejly szerzőnek kitűnő műve, Zombory Andor „Leányversenye” rekeszi be a második részt. Csupa derűs, kedves humor, csupa szív és jókedv es a kis darab, amelyet szerzőlő, elsősorban Csékö Giti és Weill Károly dr., akik a két főszerepet viszik, a a többiek Hofbauer Magdi, Széll Edith, Klein Alice Winkler Médi, Färber Erzsébet, Probst Endre, Lala Győző és Kovács Gyula, lehető legkitűnőbbben adnak elő. A közönség bizonyára sokszor fogja hívni a szerzőlőket, a szerzőt, de nem fog meglepedkezni Varnay Jenődről sem, akiről im most bizonyított, hogy ép oly kitűnő pedagógus, mint színes, s aki nagy türelemmel és gondai tanította, rendezte a Leányversenyt és a Két gránátost.

A musor harmadik felet egy uoiermetelen, tinom szépségű rokokó jelenet nyitja meg. Jean Honoré Fragonard édes-szépségű és szinpompás képeire gondol az ember, amikor éjtelt útvé az óra, meglevenednek a porcellán-figuráskák, előszökel a kis Cupido, nyúvával életre kelti az óra nippjeit, amelyek grazióz zenére gyönyörű minémet táncolnak. Andrényi Médi baronessz, Schoor Gitta, Austerweil Annuska, Kintzig László és Vársárhelyi László a szereplői a bájós jelenetnek.

Szinpompás és dus kép készül most, V. László udvara kerüli a szinpadra. Régi diszmagyarok, mesés értékű antik smukkok kerültek elő ez alkalomra a családai cimerez vasládából s a kép, amelynek ma még csak halvány konturjai láthatók, holnap már teljes fényében fog tündökölni. Ugyanez áll az V. László

esküje című tablóra is. A két tablóban Üchtritz-Amadé Emil gróf és grófné, Baross Zsiga és neje, Biro Albertné, Steiner Istvánné, Hotbauer Magdi, Glück Erzsé, Kemény Margit, Andrényi Médi baronessz, Popp Anny, Priegl László, Blaskovich Géza, Zabor Imre dr., Steiner Istvan, Schoor László, Urban Gazai báró, Blaskovich Zoltán, Ürmenyi Bernát és Kiss Géza szerepelnek.

Méltó befejezése a grandiózus műsornak Tarnay mesejátéka, amelyet a kiváló mester, akit publikumunk legutóbbi aradi szereplése óta annyira megkedvelt, maga fog előadni. Mindegyik mese egy-egy osinos, pittoreszk jelenet, amelyben Fabián Lala, Piek Annuska, Fabry Páncsi, Urban Gazai báró, Marossy Buri, Glück Erzsé, Csopreghy Margit, Igaz Sári, Steiner Istvánné, Graur Adi, Rona Böske és Kiss Lajos szerepelnek. d'or.

Apollóba, amelynek nézőtere minden előadászon szintültig megtelik. A publikum a kép megkapó háborus epizódjaitól illetve, tomboló lelkesedéssel kíséri dícső katonáinkat diadalmas rohamaikra. Oly lelkesedést vált ki a hangulatos meseszöveg, hogy a történet végén a közönség a Himnuszot énekli el. Akik még nem látták a csodaszép háborus képet, azoknak még két nap áll rendelkezésükre. Ez az első film, amelyet vidéken öt napra tűztek ki műsorra, ami szintén azt mulatja, hogy a filmgyártás egyik legnagyobb alkotásaival állunk szemben.

* A rezervista kadet, Lehár zenés háborus slágere legközelebb bemutatásra kerül az Erzsébet-mozgósínházban. 171

Októberre várják a háboru végét.

(Wiegand béke-interjú. — Semleges diplomaták a békeközvetítés nehézségeiről.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 26.

Hága. Az Amerikai Union Press berni tudósítója Wiegand meginterjúvott két semleges állambeli diplomatát, akik kijelentettek, hogy a béketárgyalások megkezdése ezen a nyáron lehetetlennek látszik. Ugyanis a hadviselő felek katonai reményeik alapján vonakodnak eltogadni mar most a békeközvetítést. Wilson elnök, pedig, hacsak nem ér el sikert tutakozásával az angol blokádi politika ellen, mint komoly békeközvetítő továbbra sem jöhet számításba. A semleges diplomaták válságinének tartják, hogy októberben beszüntetik a hadműveleteket és ekkor meg fognak kezdeni a béketárgyalások. Egy év azonban bizonyosan el fog telni, míg a béke tényleg tető alá jut.

London. Washingtonból jelentik: Azok a látogatók, akik legutóbb a Fehér Házban jártak és alkalmuk volt Wilsonnal a helyzetről beszélni, azt mondják, hogy az elnök véleménye a békeközvetítés ügyében tartózkodó. Wilsonnak az a véleménye, hogy valósággal csak akkor léphet fel mint közvetítő, ha a hadviselő felek a feltételek dolgában egymáshoz közeledtek.

Berlin. A Vorwärts jelenti: A független munkáspárt közreműködésével Londonban egy bizottság alakult a béketárgyalások érdekében, amely a következő röpiratot tette közzé:

— Alulírott bizottság követeli a kormánytól, hogy az első alkalmat ragadja meg egy igazságos, tartós béke tárgyalásának megkezdésére.

Ezt a röpiratot az egész országban terjesztik és aláírásokat gyűjtenek hozzá.

Münchenből jelentik a Pester Lloydnak: A Münchener Zeitung tudósítója beszélgetést folytatott Berlinben Gerard amerikai nagykövettel, aki a következőket mondta:

— Ön csodálkozni fog: Wilson

elnök az egyetlen ember Amerika vezető politikusa között, aki mindíg a békét kívánta fenntartani és a béke nive volt. A többi vezető politikusok, különösen a Lusitania elsüllyesztése után, a Németország elleni háborút követelték. Wilson elnök azonban a hadizenet helyett állandóan jegyzékeket intézett Németországhoz és így sikerült fenntartania a békét. Természetesen ezeknek a jegyzékeknek a hangja sok tekintetben alkalmazkodott az amerikai közvélemény követeléseire és ezzel olyan hatást ért el Németországban, aminő Wilsonnak nem volt szándékában. A válságnak azonban most már vége és nincs semmi ok arra, hogy továbbra veszélyeztetnek jartsuk a jó viszonyt Amerika és Németország között.

Gerard nagykövet azután elmondta, hogy optimista véleménye van a békegondolat fejlődéséről. Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár mérsékelt szavai, amelyekkel Németország békés hajlandóságának kifejezést adott, az Unióban a legnagyobb hatást tették.

— Hetek és hónapok mulhatnak el még — mondotta végül Gerard nagykövet — de attól a véleményről semmi sem téríthet el, hogy a béke már utban van.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Halálkeringő. (Der Sterberwalzer) szenzációt keltő 4 felvonásos katonai dráma vasárnap kerül bemutatásra az Erzsébet-mozgósínházban. Már maga elég garancia a kép kitünő sikerére az, hogy a felvételt a világhírű bécsi Wiener Kunst-illmgyár készítette, a főszerepet pedig Garó Anton játssa. — Legközelebb osütörtökön A rongyszedő, Ernste Zsónival a főszerepben. 171

* A mi rezervistáink. (Ünnepi estét az Apollóban.) Meleg hangulat a főlemelő lelkesedés tölti meg esténként az Apolló-sínház nézőterét, amióta „A mi rezervistáink”-at tartja műsoron. Ez a nagy stílu háborus film immár harmadik napja rengeteg embert von az

József főherceg megsértésével vádolt erdőőr.

(Háborus beszélgetés a Gáinán.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, május 26.

A legmagyarabb főhercegnek, a magyar katonát szivéből szerető a magyar katona által imádott hadseregparancsnoknak: József főhercegnek a megrágalmazása miatt került tegnap a nagyváradai törvényszék elé egy magáról megfélekedezett asadmagyei erdőkezelő, aki meggondolatlan hányavetiséggel és tudátlósággal vakmerő és sértő állítást kockáztatott meg a kiváló hadseregparancsnokról.

A dolog a nagyhalmágyi határon, a leányvásáraitól híres Gáina hegycsúcson egy esősházban történt nem sokkal asután, hogy Szerbiából csapataink kénytelenek voltak kivonulni. Pásztorok, meg erdőkerülők, esőndes pipaszó mellett hányták-vetették meg a esősházban a nagy eseményeket a maguk módja és eszejárása szerint. Gombos István egy iparvasut erdőkerülője vitte a szót, mint újságolvasó ember. Javában prelegált Gombos János társaságának, amidőn véletlenül, odakerült József főherceg uradalmának egyik erdőőre, Vassa János. Gombos hirtelen hozzáfordult:

— Szégyeld magad, a gazdád be van zárva, mert elprédálta Szerbiában a magyarságot!

Az egyszerű emberekből álló társaság is megdöbbenve hallotta az ostromba rágalmat, Vassa János pedig feljajentést tett az erdőkezelő ellen a esőndőrségnél. Megindult az eljárás, amelynek során a nagyváradai királyi ügyesség a királyi család tagjának megsértése miatt emelt vádat Gombos János ellen.

Az ügyben tegnap volt a főtárgyalás a nagyváradai törvényszéken Palánkay Károly törvényszéki bíró tanácsa előtt. A vádat Szokolay Gyula dr. királyi ügyész, a védelmet Kotszó Jenő dr. képviselte.

Gombos János a leghatározottabban tagadta, hogy a sértő állításokat és kifejezéseket a főherceggel szemben használta volna. Vassa János és még néhány tanu azonban terhelő vallomást tettek. Mintegy husz tanut hallgatott ki a bíróság, akiknek nagy része azonban lényegtelen vallomást tett.

Mint hogy több, lényeges körülményre beidézett tanu nem jelent meg, a törvényszék a főtárgyalást elnapolta.

Arsierot legközelebb elfoglalják a trónörökös csapatai.

(Hegyi offenzívánk sikerei. — Leszállásunk az olasz síkság felé. — Bresciába menekült az olasz vezérkar.)

— Ejjel 2 óras telefonjelentés. —

Budapest. A Pester Lloyd katonai szakértője Hueber őrnagy a Pester Lloyd reggeli-számában a mai hivatalos jelentéssel kapcsolatban a következőket írja:

— A Cima Duodici fontosságára már tegnap utaltam, de őszintén szólva, nem mertem annak elfoglalását jelezni, miután nem akartam olyan reményeket kelteni, melyek csak néhány nap múlva teljesülhetnek. De remek csapataink minden számítást keresztül huznak és a tények sokkal gyorsabban következnek be, mint ahogy azokra számítottunk.

A Cima Duodici a Brenta és az Astach-völgy közötti egész térséget uralja túl határainkon, vagyis majdnem az egész harcteret, mely ezekben a harcokban tekintetbe jön. Ennek a sikernek óriási taktikai jelentősége abban van, hogy innen most már mindig lefelé megyünk. Csapatunk további előrenyomulása az olasz völgyek ellen, amelyek a felsőolaszországi síkságra vezetnek, egy lefelé menés a hegyről, és más szavakkal a legnagyobb nehézségeket csapataink már legyőzték. Az offenzívának fizikailag legnehezebb részén ebben a szakaszban már túl vagyunk. Csapatunk által ily rövid idő alatt elért eredmények az eddigi katonai fogalmakat messze túlszárnyalják.

Előrenyomulásunk következtében egészen Meataig, az óriási módon megerősített Asiago helyzete mindinkább válságossá válik. De amíg csapataink ezen célhoz csak közelednek, addig Arsiero vára a trónörökös támadó csapatai által már közvetlenül veszélyeztetve van. Ha eddig teljesen beláthatatlan komplikációk nem következnek be, akkor Arsiero legközelebbi elestével számolhatunk. A Monte Cimone elvesztésével az olasz védők helyzete ebben a várban tartathatatlanná vált. Arsiero ugyanis lent fekszik ennek a hegynak alján. A völgyben levő erődítményeket a Monte Cimone-től délre annál kevésbé tudják tartani az olaszok, miután egyik oszlopunk a Borsola szorosától most már Petalen túl halad előre.

A félbeszakítás nélkül naponta előrenyomuló offenzívánk Dél-Itáliában és az olasz várvonal ellen a tervszerű hegyhadviselésnek egy remekműve.

Budapest. A Pester Lloyd haditudósítója jelenti: Dacára a kétségbeesett olasz ellentállásnak, csapataink ma is jelentékeny előrehaladást tettek. Tegnap folytonos harcok közepett kikényszerítették a Maas-on való átkelést. Ezután oszlopaink tovább nyomultak előre és újabb tért nyertek. A gráci hadtestnek ma is feyves napja volt. A hadtest ronammal elfoglalta az ellenség állásait a Monte

Meataig. Az olaszok itt kétségbeesetten állottak ellen, de csapataink rohama feltartóztatlan volt. Az olaszokat gyilkoló legyvertűzünk kényszerítette a menekülésre. **Az ellenséges csapatainak vesztesége óriási.** Azok az ellenséges katonák, akik nem tudtak menekülni, fogságunkba estek. Különösen a zsákmányolt hadianyag óriási. Az Astico völgy és a Posina folyótól északra tovább harcolunk. Tüzérségünk óriási intenzivitással lövöldözi az olasz állásokat. Sikerült Barcarolatól is elűznünk az ellenséget és **net órai heves harc után megszállottuk a Monte Cimone esücsöt.** Az olaszok feltűnő nagy vesztesége tüzérségi anyagban bizonyosságul szolgál, hogy az olasz gyalogság dacára erős ellentállásának heves támadásainknak nem tud ellenállani és **különösen a tábori ügyekben a nagy zsákmány bizonyítja azt a lendületet, amellyel felülmúlhatatlan csapataink az offenzívát folytatják.**

Róma. Hivatalos helyről jelentik, hogy Roberto Lusati altábornagyot, akit már május 13-án rendelkezési állományba helyeztek, véglegesen nyugdíjazták. Lusati tábornok a Dél-Itáliában operáló olasz hadcsoport parancsnoka volt.

Zürich. A Neue Zürcher Zeitung írja: A kiűrt olasz vidékekről Chiassoba érkező utasok előadása szerint az utóbbi napok eseményei következtében az olasz vezérkar Veronából Bresciába helyezte át főhadiszállását.

Arad a legrágább piac.

(Megtízethetetlen árú zöltség és gyümölcs.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 26.

A város közéleti bizottsága ma délután Zubor Andor tb. főjegyző elnöklése alatt ülést tartott. Az ülésen ismét szóba kerültek azok a panaszok, amelyeket a nagyobb pékmesterek hangzattak és akik a város felesleges lisztjéből újabb mennyiséget kérnek. A bizottság elhatározta, hogy ha a nagykereskedőknél lévő készletről tényleg marad felesleg, akkor ezt a mennyiséget oly arányban fogja a kérelmezők között kiosztani, mint a milyen arányban azok már eddig is kaptak. A mezőhegyesi cukorgyár két métermázsarizát kért a várostól és ennek ellenében kijelentette, hogy hajlandó a városnak megfelelő mennyiségben cukrot adni. A bizottság úgy határozott, hogy miután a városnak nagy mennyiségű rizse van, cukorja ellenben annál kevesebb, a kért rizset megfelelő mennyiségű süvegucukorért átadja. A bizottság elnöke bejelentette, hogy az Aradon átutazó katonák olyan nagy mennyiségben veszik igénybe a lisztjegyeket, hogy ezt a nagy fogyasztást a város nem tudja majd kontingenséből fe-

dezni. Ezért javasolta azt, hogy írjon át a város a katonai parancsnoksághoz és kérje, hogy az átutazó katonák által fogyasztott lisztet pótolja. A bizottság a javaslatot elfogadta.

A bizottság a dán vajból, mely nemrég érkezett meg, és amellyel mindenütt nagyon meg vannak elégedve, még öt métermázsát rendelt. Ezután még Mülek Lajos dr. szólt fel és az aradi piac rettenetes drágaságát tette szóvá. A zöltségneműnek és a gyümölcsnek is elszomorítóan nagy az ára, pedig ezek semmi összefüggésben nincsenek a háborúval. Indítványozta, hogy kérje fel a bizottság a várost, hogy a szomazédos kassák hatóságával karöltve járjon el és valahogyan segítsen a rettenetes drágaságon. A bizottság az indítványt elfogadta. Ezután még felmentette Mülek dr., hogy a városi bérítők terményeit nem látja a piacon, mar pedig tudvalevőleg a város olyan feltételekkel adon földeket berbe, hogy azokon zöltségneműket kell termelni, melynek egy részét a városi közügyosztás rendelkezésére kell bocsájtani. A bizottság kéri a gazdasági székot, hogy legközelebbi ülésén foglalkozzék a kérdéssel.

Valami készül

az orosz fronton.

(Oroszország elzárkozott a külvilágtól. — Nagy csapatmozdulatok.)

Sajai újsósítók telefonjelentése.

Budapest, május 26.

Berlin. A Berliner Mittagnak jelentik Kopenhágából: Harom nap óta semmiféle posta nem érkezett Oroszországból. A hivatalos Távirati Tudósító is az utóbbi időben nagyon megszorította az orosz belpolitikai helyzetéről szóló tudósítások közlését. Ezeket fontos oroszországi eseményekkel nozzák kapcsolatba. A jelek arra mutatnak, hogy az orosz keleti front felé nagy csapatokat szállítanak.

Amsterdam. A Times tengerészeti szakértője írja: Számolni kell azzal a lehetőséggel, hogy a németek legközelebb támadóan lépnek föl a balti tartományban és ezt a szárazföldi támadásukat Rigánál a tenger felől is támogatják. A német flották azonban nagy akadályokba fog ütközni az Északi tengeren. Ha a németek a rigai öbölben az orosz flották tartására nagy erőket gyűjtöttek össze, akkor természetesen, hogy hajóegységeiket máshonnan kell elvonniok. Például a heigolandi öbölből. Azonkívül biztosítaniok kell a skageraki átjárót, valamint a Svéd és Belt csatornákat. A németek ezeket az átjárókat ugyan aknákkal zárták el, azonban mégis hadihajókkal is kell őriztetniök a meglepetések ellen. A német flottának tehát háromfelé kell megosztania erejét és ezért nem hisszük, hogy Rigánál nagyobb támadást intézhessen az orosz tengeri hadsereg ellen, mert ennél nagyobb flottát használni a Balti-tengeren, annál inkább meggyöngíti detenzív és offenzív akcióképességét az Északi tengeren. Ilyen körülmények között tehát a szövetséges flották közös akciója igen kedvező kimenetelű lenne, ha a németek csakugyan megvalósítanák rigai tervüket. Churpill közlése szerint Németország 1914. novemberében huszonegy dreadnoughtot és csatahajót mobilizált, amelyekhez azóta még helet csatolt. Ha Németország sikerrel akar akciót indítani a Balti-tengeren, akkor csatahajóinak legamab is a tenger felé kell irányítaniok.

Augusztia főhercegnő fogadta Zimmermann Károly drt.

(Audiencián a fenséges asszony kórházában. — Az aradi kórházigazgató protéziseinek bemutatása három fővárosi hadikórházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 26.

Az a kérdés, hogy a háboruban megrokkant katonákat ismét munkabíróvá tethessék, minden hadviselő nemzet orvosi köreit foglalkoztatja. A legkülönbözőbb ujtások, praktikus módosítások történtek például a végtagokon, amelyekkel a csonkává lett hőseket igyekeznek mozgásra, munkára képessé tenni. Az új művégtagok közül egyike a legérdekesebbeknek az aradmegyei közpórház igazgató főorvosáé, Zimmermann Károly dré, aki univerzális protézisét most Augusztia főhercegnő asszony előtt is bemutatta és annak alkalmazása, praktikus volta a sebesültek sorsa iránt nagy érdeklődést tanúsító fenséges asszony tetszését, figyelmét megnyerte.

Zimmermann Károly dr. — mint az Aradi Közlöny több alkalommal megírta — láb-protézisa megkonstruálásánál két szempont-ra volt tekintettel. Arra, hogy a most alkalmazott műlábak igen költségesek és ha a szegénysorsú csonka harcost hozzá is juttatják egyhez, később, amikor használatban elromlik a protézis, annak drága kijavítását sem tudja megfizetni. Tehát olcsónak, tartós-nak, könnyen javíthatónak kell lenni a protézisnek. Ebből az első feltételből következik a második szempont is: az, hogy a műlábak ne csak egyénre szabva, egyenként, hanem valószínűleg gyárilag készíthessenek olyan kivitelben, ami mindenféle nagyságu csonka végtagra ráilleszhető. Ezeknek az elveknek alapján készítette az igazgató főorvos Benkert György aradi fa- és fémpariiskolai művezetővel együtt univerzális protézisét, amelynek ismételt tökéletesítés után megvan az az előnye az eddigi találmányokkal szemben, hogy bármily testmagasságu ember, bármilyen csonka lábra felszerelhető és könnyen tud vele járni.

Amikor Zimmermann dr. első, még nem is tökéletes protéziseit egy téli délutánon az aradi orvos-egyesületnek bemutatta, mindenkit meglepett az a könnyűség, amellyel a csonka katonák az első ízben lábukra csatolt protézissel járni tudtak. Zimmermann Károly dr. azóta tökéletesebbé tette a művégtagot és azt Bécsben, Berlinben is bemutatta. Mindenhol nagy érdeklődéssel találkozott az aradi kiváló orvos találmánya, azonban az a remény, hogy az univerzális protézisek állami, vagy államtámogatással történő gyártása hamarosan megkezdődhet, nem teljesült. Legutóbb, amikor Klebelsberg Kunó gróf államtitkár az aradi rokkantügyi intézmények ügyében Aradon járt, neki is bemutatták a hasznos találmányt és az államtitkár megígérte, hogy érdeklődéssel kíséri annak további sorsát.

Most azonban olyan magasrangú személyiség figyelmét vonta magára Zimmermann Károly dr. találmánya, hogy az univerzális protézis további sorsa és csonka katonáink javára felhasználása biztosítottnak látszik. Augusztia főhercegnő asszony, aki a háboru kezdete óta odaszállással, példaadó buzgalommal áll a sebesült ápolás szolgálatában, nem rég, amikor Lippán és Aradon a Vörös Kereszt kórházakat meglátogatta, lett figyelmessé az aradi kórház igazgató találmányára. A fenséges asszony valóban a legelső magyar hölgy szerepét tölti be a háboru sebesültjeiről és azok esá

lájairól gondoskodás terén és mint gyakorlott sebesült ápoló, aki nem egy nehéz műtétnél volt segítőtje a híres orvosoknak, meg tudja érteni: mit jelent a csonka katonák számára a jó, tökéletes, könnyen viselhető protézis.

A fenséges asszony sok oldalu és nagy elfoglaltságában sem feledkezett meg Zimmermann dról és a múlt héten értesítést juttatott Aradra, május 25-ét jelölve meg olyan napnak, amelyen kész fogadni a kórházigazgatót és megtekinteni az univerzális protézis gyakorlati alkalmazását. Zimmermann Károly dr. tehát munkatársával Benkert Györggyel és Krenner Zoltán dr. lippai közjegyzővel szeptember Budapestre utazott és csütörtökön este a Gondviselés hadikórházban bemutatta találmányát a főhercegnő asszonynak.

A Gondviselés-kórház előtt, amelyet a fenséges asszony állandó figyelemmel kísér és gyakran látogat meg, tegnap este megjelent az udvari fogat, amelyből önkéntes hadi-ápolónői ruhában Augusztia főhercegnő szállt ki udvarhölgye, Majtényi Anna grófnő kíséretében. A kórház nagytermében várakoztak a fenséges vendégekre az aradiak. A fenséges asszonynak Krenner Zoltán dr. mutatta be Zimmermann Károly drt és Benkertet.

— Érdeklődéssel hallottam találmányáról — szólt a főhercegnő. — Sajnálom, hogy Aradon nem volt alkalmam megtekinteni, hogyan válik be a használatban.

Hozzáértő érdeklődéssel tekintette meg azután a protézist, amelynek egyszerű szerkezetét Zimmermann Károly dr. elmagyarázta.

— Nagyon érdekes — mondotta többször Augusztia főhercegnő asszony.

Az univerzális protézist ezután a fenséges asszony jelenlétében a Gondviselés-kórházban ápoló csonka tiszteken próbálták ki. A legkülönbözőbb formájú és nagyságu csonka végtagokra pillanatok alatt ráillesztette a protézist Zimmermann dr. és néhány egyszerű fogással alkalmazta a különböző testmagasságokhoz. A tisztek, akár bal, akár jobb lábuk hiányzott, nyomban egészen jól tudtak járni a Zimmermann-téle protézissel. — Ugy a főhercegnő, mint a bemutatás többi résztvevői nagy érdeklődéssel nézik a sikerült bemutatást. A fenséges asszony újból megkérdezte a kórházigazgatótól, hogy protézise mindenkinek egyformán használható-e. Zimmermann dr. újabb részletes magyarázata után Augusztia főhercegnő így szólt:

— Nagyon örülök, hogy alkalmam volt megismerni találmányát és igazán köszönöm, hogy idefáradt megmutatni alkalmazását. Már sok különböző rendszerű protézist láttam a háboru alatt, de az eddigieknél ez a most bemutatott sokkal jobban tetszik és azt hiszem praktikusabb.

A főhercegnő végül még azt a reményt fejezte ki, hogy Zimmermann dr. univerzális protézise alkalmazásba kerül a háboru megsemmisült katonáinál.

Ma még két budapesti kórházban mutatta be találmányát Zimmermann dr. Délkeletre a munkácsy-utcai kórházban, amelyet Teleki Sadorné grófné vezet, jelent meg az aradi kórházigazgató. Az univerzális protézis az ut-

ápoló csonka katonák is kitűnően tudták használni, amiről Teleki grófné és a kórház vezetésében tevékeny résztvevő előkelő hölgyek, ezek között Hazai Samu báró honvédelmi és Ghillányi Imre báró földmívelési miniszter felesége is, meggyőződtek. Ma délután végül a Pénzügyminisztérium Hadikórházában az orosz hadifogságból visszatért csonka vitézek próbálták fel sorra Zimmermann dr. protézisét, amelynek bemutatása itt is teljesen elégitő volt. A fővárosi illetékes körök figyelmének felkeltése reményt ad arra, hogy a hasznos találmány nem marad sokáig kiaknázatlanul és a rokkant hősek nagyobb számban jutnak az egyszerű, jó protézishez.

Súlyos börtönre ítelt aradmegyei altisztek.

(A gyulai honvédezzred sikkasztói.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szeged, május 26.

A szegedi honvéd hadosztálybíróóság két hétig tartó tárgyalás után a törvényszék esküdtársai termében csütörtökön kihirdette az ítéletet a honvédelmi kincstár kárára elkövetett visszaélésekkel vádolt gyulai számvivő-altisztek ügyében.

Röggel kilenc órakor az ügyész és a védők replikája után a bíróság tagjai visszavonultak tanácskozássra. Féltenként órakor Matyók Sándor őrnagy, a tárgyalás elnöke újból megnyitotta az ülést és Szentgyörgyi Elemér dr. százados-hadbíró, tárgyalás-vezető fölolvasta az ítéletet. A hadbíróóság Bartha István gyulai 2. honvéd pótzászlóaljbeli tényleges főszámvivőt a katonai btk. 472. paragrafusába ütköző sikkasztás büntette miatt nyolc évi és két hónapi súlyos börtönre, Kéri Lajos gyulavarsándi kereskedő, I. osztályú számvivőaltisztet a katonai btk. 474. § ütköző sikkasztás büntette miatt négy évi és két hónapi, Pugna Pál borosjenői kereskedősegéd, szakaszvezetőt sikkasztás büntette és szolgálati hatalommal való visszaélés miatt három évi és két hónapi súlyos börtönre ítélte. Sal József gyulai koporsógyáros, ormesiert fölmentette a hadosztálybíróóság. Mind a három elítélt vádlottra tíz hónapi vizsgálati fogság betudásán kívül rótták ki a büntetést.

Az ítélet indokolását Szentgyörgyi százados-hadbíró előszóval ismertette, jogászai tömörséggel. A vádlottak a 2. honvéd pótzászlóalj gazdasági hivatalában működtek 1914. augusztusától 1915. márciusáig. Ezen idő alatt Bartha jogtalanul jutott megállapíthatólag legalább 84.000, Kéri 9704, Pugna 3394 koronához. Az utóbbi azonkívül egy kávékereskedőtől 1815 korona ajándékot is elfogadott. Bartha a pótzászlóalj közétkezési pénzét kezelte, jogellenesen ugyan, de felelősségi meghagyásból, a gazdasági hivatal vezető tisztje bista meg a pénz kezelésével. Büncselekményét számlák, nyugtak meghamisításával leplezte. Kéri a Bartha részéről számlák kitízetésére rábizott pénzzel követett el visszaéléseket, ugyancsak namiatásokkal. Pugnát hasonló büncselekményért ítéltek el. Sal József nem követett el büntetendő cselekményt.

Ugy Szende Vilmos dr. százados-hadbíró, közvadász, mint a védők, Sal József védője kivételével, telebuzást és semmisségi panaszt jelentettek be az ítélet ellen.

Felmentés után öt évi börtönre ítélt hadseregszállító.

(A térparancsnokság vendéglőse. — Szigorú kurial ítélet.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 26.

Súlyos ítéletet hozott ma a Kuria második büntető tanácsa egy hadseregszállítási perben, amelyben a budapesti törvényszék a vádlottakat egy kivételével felmentette. A Kuria ma valamennyi vádlottra súlyos börtönbüntetést szabott ki.

Katona Géza fővárosi kávé és társai hadseregszállítási bűnügyét kedden kezdte tárgyalni a Kuria. Katona Gézának a budapesti térparancsnokság épületében volt a vendéglője és kávéháza, mindkettő jól jövedelmező üzlet, azonban mikor a háború kitört, az üzleti jövedelem megcsappant. Katona Géza ekkor egy banktisztviselővel arra szövetkezett, hogy hadseregszállító cégeknek közvetít más cégeket. De aztán jobbnak találta, hogy a saját számlájára közvetítsen. Irodát nyitott a minitán a vendéglőjébe sokan jártak a térparancsnoksági tiszték közül, azt remélte, hogy ezektől hamarabb megtud valamit a majd ezek között keres közbenjárót. Magtuda egy ügynőktől, hogy 30.000 pokróra hirdettek árlejtést a minisztériumban, egy alkalmazottját küldte el, hogy tudja meg a pályázati feltételeket, az alkalmazott azonban nem tudott boldogulni. Ekkor aztán szerződést kötött Katona Géza egy honvédelmi minisztériumi főosztályossal, hogy az majd közbenjárót szerez az ajánlatok keresztülvételére. Ott, a honvédelmi minisztérium rendelkezése alá tartozó tiszttel lépett azután érintkezésbe és a főosztályt, némely esetekben eredményesen, más esetekben eredménytelenül.

Mikor kiderültek az üzelmek, Katona Géza ellen megvesztegetés büntette miatt indult meg az eljárás, de eljárás indult könyvelője, Rózsa Odón ellen is, továbbá Szlavicssek Mihály cipész ellen is, aki Katonának közvetítésével bakanesokat szállított, de a bakanesok közül 1898 pár rossz minőségű volt, Kunófi Géza kereskedő, Hirsch Henrik kereskedő, Boros Soma bádögösmester, Sonwars Jakab, Schaller Abraham, Horváth György, Gáspár Ignác szabók, Klein Gyula gyógyszerész, Friedmann Jenő cipőfelsőrészkesztő, Lukács Arnold, Stampler Miksa és Krausz Ignác ügyvédek ellen szintén megvesztegetés miatt, mert ezek börtönökben proviziókat küldtek annak a főosztályosnak a részére, aki Katonával szerződést kötött. Külön vád még Katona Géza és Klein Gyula ellen, hogy egymással társulva, 1040 lovat szállítottak, majd később Katona Géza ismét 20 lovat a katonai kincstár részére a hogy ajándékokkal birtak rá két tisztet és állatorvosot, hogy a lovakat ők szállíthatták, így aztán a megajándékozott átvéő bizottság nem járt el kellő szigorral a lovak árát értéken felül állapította meg.

A gyorsított eljárás tárgyaláson azonban a törvényszék a vádak nem látta beigazoltának; Katona Géza azt vallotta, hogy a főosztályossal csupán adminisztratív jellegű dolgokra, de nem közbenjárásokra szerződött. A törvényszék, miután a vád kellő bizonyítékokat nem produkált, Katona Gézákat a a többi vádlottal felmentette a megvesztegetés vádjától, azonban elítélte Szlavicssek Mihály cipészt nyolc hónapi börtönre és ezer korona pénzbüntetésre, mert rossz bakanesokat szállított.

A Kuria második tanácsa ma hirdette ki ítéletét, amely legnagyobb részében megsemmisítette a törvényszéki ítéletet. A Kuria ugyanis Katona Gézákat, akit a törvényszék bizonyítékok elégtelensége miatt felmentett, bűnösnek találta úgy a megvesztegetésben, mint a hadseregszállítók körül elkövetett bűnökben és ezért öt évi börtönre és 8000 korona pénzbüntetésre ítélte el, a börtönbüntetésbe azonban a vizsgálati fogságból 10 hónapot beszámított. Bűnösnek mondta ki a Kuria Katona Géza könyvelőjét Rózsa Odónt is, akit hat havi börtönre és 500 korona pénzbüntetésre ítélte el, azonban a börtönbüntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette. Elítélte továbbá a Kuria Katona ügyvédjét is, még pedig Stampler Miksát és Krausz Ignácot egyenként egy-egy évi börtönre és 2000-2000 korona pénzbüntetésre, Lukács Arnoldot pedig hat hónapi börtönre és 3000 korona pénzbüntetésre. A törvényszék által is elítélt Szlavicssek Mihály cipész büntetését súlyosította a Kuria és a nyolc havi fogságbüntetést két évi börtönre és 4000 korona pénzbüntetésre emelte fel.

A többi vádlottakat a Kuria is felmentette. A súlyos ítélet természetesen jogerős.

Színházi mozielőadások megadóztatása.

(A városi tanács elvi határozata.)

Az Aradi közlöny tudósítójától.

Arad, május 24.

Arad város tanácsa ma Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott rendkívüli ülésében igen nevezetes elvi határozatot hozott, amennyiben kimondotta, hogy a színházban rendezendő mozi-szkecek, vagy film-mutatványok után éppen úgy fizetendő a városi illeték, tenát a bruttó-bevétel tíz százaléka, vagy pedig egyezség szerinti pauszát, mint a mozgófénykép-színházak előadásai után.

Az Uránia-színház igazgatóságát a tanács tudomására adta, hogy június 3. és 4-én a téli színházban Szendrei Mihály szinigazgató mozi-szkeceket mutat be és hogy a nyár folyamán az arénában is rendez mozgóképes előadásokat. Ha — mondja beadványában az Uránia — a mozikat a város megadóztatja és évente 40-50 ezer koronát vess el a jövedelmükből, joggal kérhetik a tanácstól, hogy vagy védje meg őket egy megadóztatlan konkurrenctól, vagy pedig, ha engedélyt ad mozira a színházban, akkor a szinigazgatótól is követelje bruttó-bevétele tíz százalékat.

A tanács, hivatkozva az igazgatóval kötött szerződésre, a kérdést érdemlegesen nem tárgyalta, mert az igazgató még nem jelentette be a színházi bizottságnak azt a szándékát, hogy mozi rendez, tehát erre a célra még a színházat meg sem kapta. A főkapitányt arra kérte a tanács, hogy játsszai engedélyt addig ne adjon, míg az igazgató a színházi bizottság határozatát be nem mutatja neki.

Az azonban a tanács már most kimondotta, hogy a színházi bizottság csak úgy adhat engedélyt a színházi mozira, ha az engedélyes a bevétel tíz százalékat a városi pénztárba befizeti és ezt előre letett kaucióval biztosítja. A tanács elvként mondotta ki azt is, hogy a jövőre

a szinigazgatóval csak egy feltétellel köt szerződést a színház átengedésére, ha tízezer korona kauciót tesz le a tőle követelhető bérek biztosítására és a szerződés betartásának garanciája gyanánt.

Hatósági cselédközvetítés és népszálló Aradon.

(Gyűlés az aradi kereskedelmi és iparkamarában.)

Az Aradi közlöny tudósítójától.

Arad, május 26.

Rendkívül nagy jelentőségű ügyben folyt ma tanácskozás az aradi kereskedelmi és iparkamarában. A képviselőház tudvalevőleg legutóbb elfogadta a hatósági munkaközvetítő intézetek felállítására vonatkozó törvényjavaslatot és felhatalmazta a kereskedelmi minisztert, hogy rendelkeznie léptesse életbe és a rendelkezésben dolgozza ki az új intézmények egész szabályzatát is. Mielőtt a rendelet megjelenik, a kereskedelmi miniszter tudni akarja az érdekeltek véleményét és ezért a kereskedelmi és iparkamarák elé megfelelő kérdőpontokat terjesztett. E kérdések megvitatása céljából a kamara szaktanácsot hívott egybe, amelyre meghívta beitaigazgatók, egyesületet, társulatokat és nagyobb vállalatokat, valamint a helybeli érdekelteket hatóságokat.

A szépen látogatott értekezlet pénteken délután folyt le Steigerwald Alajos kamarai alelnök elnöklése mellett. A kérdést Bolgár Lajos kamarai segédtitkár széles keretek között mozgó előadása után beható megvitatás tárgyává tették, amely másfél óráig tartott. A vitában részt vettek a következők: Lócs Rezső h. polgármester, Green Nándor rendőrtörkapitány, Koromzay Frigyes az Acsev. műszaki igazgatója, valamint Zinner Béla a vasut főfelügyelője, Varjassy Lajos dr. kamarai főtitkár, Reinhart Gyula gyáros, Kneffel Lajos a kereskedők köre elnöke, Sőtaly György az ipartestület titkára, Hönig Ottó, Balogh Dávid, s előadó.

A tanácskozás a következő elvi álláspontok figyelembevételét kéri a hatósági munkaközvetítő intézetek felállításánál:

Szükséges a községi és kerületi hatósági közvetítők felállítása; a kerületi intézetek a kereskedelmi és iparkamarák székhelyén szerveztessenek. A községiak a 20 ezer lélekszámon felüli helyeken kötelezők, de jogában áll a kisebb lélekszámú községek is ilyen intézményt szervezni. A községi és kerületi közvetítő főlötti tevéységet a kereskedelmi miniszter illeti. Vitás kérdések eldöntésénél az intézmény vezetője elsőfokú, a másodfokú iparkamarák pedig másodfokú fórumnak tekintendő. Az intézmény vezetősége mellett választmány, vagy szaktanács alakítása nem szükséges, hanem teljesen a hivatalnoki kar kezében legyen az irányítás. Az intézmény szerzők idején is közvetítsen. A cselédközvetítést is az az intézmény végezze el és új cselédközvetítői engedélyek nem bocsáthatók ki. A hatósági közvetítő a rokkantak munka szerzését is vállalni tartozik. A kerületi munkaközvetítő mellett hatósági népszálló felállítás is szükséges. A mezőgazdasági közvetítést kikapcsolandónak tartja az értekezlet, mert arra külön intézmény szervezendő.

Ebben az ügyben hétfőn délelőtt a fővárosba értekezletet hívott össze a kereskedelmi miniszter, s ezen Arad várost Lócs Rezső h. polgármester, a kamarát pedig Varjassy dr. főtitkár képviseli, aki megismereti ott az aradi álláspontot.

A lombard síkság felé tör hadseregünk.

(Olaszországot lesújtják a vereségek. — Hötzendorfi Conrad megismételt hadgyakorlata.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 26.

Luganó. A Popolo d' Italia szerint az osztrák-magyar hadsereg a déltiroli fronton 250.000 emberrel kezdte meg az offenzívát. Nem árulunk el katonai titkot — írja a lap — ha kijelentjük, hogy ezzel az erővel szemben sokkal nagyobb erejű sereget tudunk felállítani. Abban az esetben is, ha az ellenség ezen a frontreszen egy félmillióra növelné erejét, Olaszország képes lenne ennél is nagyobb haderőt kiállítani. Tehát a közvélemény megnyugodva nézheti az eseményeket. A tiroli front most lejátszódó eseményeit a hadvezetőség előre látta és el fog érkezeni egy alkalmas pillanat, amikor Cadorna azért fogja morzsolni (?) az osztrák-magyar haderőket azon a ponton, ahová csak katonai okokból esalta őket.

Az olasz hadsereg súlyos veszteséggel.

Zürich. A Tagesanzeiger jelenti: A déltiroli és a felső-olaszországi osztrák-magyar támadás naponta nagyobb és nagyobb sikereket hoz. A hatalmas támadások következtében az egész olasz hadseregben súlyos veszteség következett be. A helyzet rendkívüli komolysága az olasz minisztertanács mély hallgatásából is kitűnik, de különösen kitűnik a milánói lapok segélykiáltásaiból. Hiába valók azok a félhivatalos hangok, melyek azt mondják, hogy az előnyomulás az ellenség kétségbeesett aktusa és hogy az ellenség végleges összeomlása előtt áll, ez nem nyugtatja meg a közvéleményt.

Eifoglaltuk az olaszok védelmi támaszpontjait.

Zürich. A semleges újságtudósítók valamennyien megerősítik az osztrák-magyar offenzíva győzelmes előrehaladásáról szóló jelentéseket s a svájci katonai szakértők kiemelik az olaszokkal szemben elért sikerek nagy fontosságát. A Morgenzeitung katonai munkatársa szerint az olasz védelmi vonal valamennyi támaszpontja már az osztrák-magyar csapatok birtokában van a az olaszok, akiket az Etsch-völgyében is hátrászorítottak, az egész vonalon vereséget szenvedtek. Az olasz hadvezetőségre nagy veszedelemet jelent az a tény, hogy az osztrák-magyar sereg számára lehetővé vált a Schio felé való vonulás. Az előnyomuló osztrák-magyar hadoszlopok, amelyek a veneziai síkságra leereszkedni készülnek, most az állandó olasz erődvonalak sikeres lekezdésével vannak elfoglalva s adott körülmények között az osztrák-magyar offenzíva gyorsabb ütemben való haladására lehet számítani. Az Isonzó-front visszavonulási útját a támadók valóban kitűnő operációi máris veszélyeztetik.

Az olasz síkság felé.

Luganó. A Stefani főnökség újabb jelentésében megismétli, hogy az olasz hadsereg, tekintettel az osztrák-magyar támadások előnyére, nem tehetett másképp, mint ahogy ott és minden más hadvezetőség is ugyanugy

oselekedett volna, mint az olasz. Hogy a fővonalnak egy csekély részét ki kellett tölteni ez nem a védelem tehetetlensége folytán vált szükségessé, hanem az olasz és az ellenséges vonalak között levő nagy közelség miatt egy csekély tereumon.

Bern. Az olasz lapok hangsúlyoztatják, hogy a hadvezetőség a háború első évében hatalmas erődtételeket építettett a lombard síkság bejáratánál, úgy hogy az osztrák-magyar csapatoknak több védelmi vonalat kell áttörniük, hogy Vicenza és Pádua között a síkságra juthassanak. Az Italia azt hiszi, hogy az osztrák-magyar seregnek a síkságra való előretörése sem volna nagy csapás, mert a nyílt síkon való harcokban a tűzértségnek csak jelentéktelen szerepe van és az olaszok számbeli túlsúlya sokkal jobban érvényesül. A francia lapok igen komolynak ítélik a helyzetet. A Humanité szerint az olaszoknak számolni kell azzal, hogy ha a támadók keresztül törnek a hegyi sílásokat, akkor a síkságra jutnak és itt a harcosszámúól függ, hogy van-e az olaszoknak megteremtésük.

Hadgyakorlat megismétlése oftenzivánk.

Stockholm. A Rjeos a déltiroli osztrák-magyar offenzívával foglalkozva, azt a meglepő kommentárt fűzi ehhez, hogy az egész támadás tulajdonképpen nem egyéb, mint annak a nagy hadgyakorlatnak az utánzata, amelyet 1905-ben tartottak meg Dél-Tiroiban Hötzendorfi Conrad vezérletével. Azon a nagygyakorlaton tizennegy hadtest vett részt. A hadgyakorlat annak a feladatnak a megoldására vállalkozott, miképpen juthatna el az osztrák-magyar hadsereg az Etsch és Astico között Vicenza vidékére. A hadgyakorlat után az osztrák-magyar vezérkar továbbra is Trentinóban maradt és megtette előkészületeit egy ily irányú jövődi háborúra. A Rjeos azt írja, hogy az osztrák-magyar csapatoknak az a törekvése, hogy Velence fele előnyomuljon és ezzel az olasz hadsereg hatáiba kerülhessen.

Az olaszok orosz segítségért sírnak.

Luganó. A milánói internacionálista kongresszuson nem vették az avazás alá azt a javaslatot, hogy Olaszország vegyen részt a többi fronton folyó harcokban is. A javaslatot a szavazás előtt visszavonták.

Luganó. Milánóból jelentik: Az olasz lapok majdnem egyhanguan követelik Oroszországtól, hogy jöjjön segítségére egy erőteljes offenzívát a veszélyeztetett olasz hadseregnek. A Corriere della Sera felháborodva ha-

zugságnak állította azokat a híreket, melyeket az orosz lapok közölnek és amelyek arról szólnak, hogy az osztrák-magyar offenzíva szünetel. A lap miután saját szövetségeseit nem akarja megtámadni, ezeket a hazugságokat osztrák-magyar hírszövegekre vezeti vissza. Hivatalos olasz körökben is nagy az elkeseredés Oroszország ellen. Az Ageza Stefani rámutat arra, hogy Oroszország teljesen tétlenül nézi az eseményeket és azt mondja, ha Oroszország sokáig készül, akkor Olaszország és Franciaország teljesen beletáradnak a központi hatalmak támadásaiba. A Corriere d'Italia is elkeseredetten ír a helyzetről és azt a reményét fejezi ki, hogy Oroszország meg fogja tenni a kötelességét.

Megtartja a város a nyolc vagon rizs hasznát.

(A tanács döntése a kereskedők kérelmeről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 26

Megírta az Aradi Közlöny, hogy azok a nagykereskedők, akik a várossal egyetemben vásárolták a 14 vagon rizst, azzal a kéréssel fordulnak a tanácshoz, hogy az Aradon maradt nyolc vaggont ossza ki a tanács köztük a megrendelés arányában, a városból eldirigált rizs hasznát pedig utalványozza ki nekik, mert az őket, a rizs árát hónapokkal ezelőtt deponált vevőket, illeti. A város ugyanis ténylegesen 16 vagon rizst kapott. Kettőt a Haditermény Részvénytársaság előlag képen küldött, 14 vagon külföldről jött. Ebből 8 vaggont a miniszter eldiszponált Aradról, de betudta a H. T. által adott két vagon előlegét, úgy, hogy de taktó nyolc vagon rizs van a város területén. Ebből kiosztottak a városi üzletek és a kereskedők közt négy vaggont. A kereskedők most azt kérik, hogy a még a városi raktárban lévő négy vaggont ossza ki a tanács a megrendelés arányában.

A tanács úgy határozott, hogy csak egy vaggont juttat egyelőre a kereskedőknek, mert most nincs nagy rizskereslet. De ha az ősszel a kereskedőknek szükségük lesz rizsra, akkor ismét juttat nekik.

Az elekszediált nyolc vagon rizs után huszezer korona tiszta haszon marad. A kereskedők ezt maguknak követelik. A tanács ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a várost illeti, mert ő vásárolta, ő szerezte meg az árut és ő járt el mindenütt, ahol arra szükség volt. A kereskedőket, a tanács felfogása szerint, csak sajnáltságból részesítette a megvásárolt rizs egy részében. A kereskedők a tanácshoz benyújtott beadványukban már eleve tiltakoztak eme felfogás és eljárás ellen és kijelölték, hogy a tanács sérelmes határozata ellen a bíróságnál keresnek jogorvoslatot.

A tanács ugyancsak ma foglalkozott az amerikai sajtó újabb rendelkezésének kérdésével. Kintzig János főispán Bécsben volt és az tapasztalatai nyomán a tanács úgy határozott, hogy csak az esetben rendel három vagon sajtót, ha a bécsi megpízot garantálja, hogy az árut egy magyarországi vasúti állomáson át tudja adni.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hírlap. Az „ARADI KÖZLÖNY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

A volt színigazgató merénylete.

(Farkas Ferenc dr. róli Szalontay Ferike udvariójára.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 26.

Rákosszentmihályon a Cinkotai-ut 10. száma alatti villában tegnap délután öt óra-
kor véres dráma történt. Farkas Ferenc dr. volt
vidéki színigazgató, Szalontay Ferikének,
az ismert kabarénekesnőnek férjéről Győri
Bertalan kupléíróra, a Korpaközpont felügyelő-
jére. Győrit a revolvergolyó combján sebesít-
ette meg. A merénylet után autón vitték be
a fővárosba Győrit és a sebből műléttel elít-
volították a golyót. Farkas Ferenc dr. a me-
rénylet után önként jelentkezett a hatóságnál.

Farkas Ferenc dr., a szomorú dráma hőse
jelenleg katona. Két év óta hordja az egyen-
ruhát; mindjárt a mosgatóján első napjaiban
vonult be. Farkas dr. ismert ember a magyar
színházban. Tulajdonképpen nem készült szin-
észetnek, egyetemet végzett, diplomát szerzett
és fivérével együtt egy mechanikai gyár tu-
lajdonosa volt. Jó hangú énekesnek bizonyult
és mint ilyen a Magyar Színház tenoristája
lett. A Magyar Színházban ismerkedett meg
Szalontay Ferikével, a színház fiatal és tehetsé-
ges szubrettjével, akit megszeretett és fele-
ségül is vette. Miután vagyona volt. Farkas
Ferenc dr. arra gondolt, hogy színigazgató-
vá válik. Sikerült is megkapnia a szabad-
kai színházat, amelynek több éven át igaz-
gatója volt. Farkas társulata, amelynek Szal-
ontay Ferike volt a primadonnája, az első idő-
ben meghódította a szabadkaiakat, később
azonban a közönség elhidegült az igazgatótól
és mintegy öt évvel ezelőtt Farkas Ferenc
dr., miután súlyos anyagi válságba került,
kénytelen volt feloszlanni társulatát.

A volt színigazgató és felesége a társulat
bukása után a fővárosi Royal Orfeumból
szereztek: Farkas Ferenc dr. főrendezőnek,
Szalontay Ferike pedig szanzenetnek. Később
mozi engedélyt is szerzett Farkas és így las-
san kis vagyonra tettek szert.

A háború kitörésekor Farkas dr. is behi-
vót kapott és katonának ment, Szalontay Fe-
rike pedig a Royal Orfeumból előbb a
Megyasszay-kabaréba szerződött, utabban pe-
dig a nagymező-utcai Téli kert kedvelt tagja
volt és az utóbbi helyen estéről-estére nagy
sikereket aratott újszerű kupléival, amelyeket
a színpadról a nézőtérre menve, a közönség
közé vagyis adott elő. Az utóbbi időben so-
kat látták együtt Szalontay Ferikét Győri
Bertalannal, akiről tudták, hogy kuplékat is ír
az énekesnő számára.

Néhány hét előtt Szalontay Ferike kiköt-
tözött Rákosszentmihályra férje édesanyjához,
akinek két világa is van a községben. Rákos-
szentmihályról jött be esténként a Téli kert
előadásaira Szalontay Ferike. Tegnap este
— a merénylet után az énekesnő nem lépett
fel — beizent a Téli kert igazgatóságához,
hogy gyangélkedik.

A merényletről Győri Bertalan a követke-
zőket mondta el, amikor a rendőrség kihall-
gatta:

— Farkas Ferenc dr. egy hónap óta ide-
haza tartózkodik, mert szabadságot kapott. Ez
idő alatt többször láttam őt és mindig barát-
sággal beszélgettünk. Most egy hetet üzleti
ügyekben vidéken voltam és tegnap, tértem
vissza a fővárosba. Délután négy óra tájban
kimentem Rákosszentmihályra Farkasékhoz. A
villában csak Szalontay Ferikét és anyósát ta-

láltam, akikkel elbeszélgettem. Délután öt óra-
kor Szalontay Ferike átment a szomszédos vil-
lába. Néhány perccel később hazaérkezett Far-
kas Ferenc dr. Üdvözlöttük egymást és én meg-
kérdeztem tőle: hogy van. Azt válaszolta:
„Jól, de a feleségem beteges mostanában.”
Alig mondta ki az utolsó szót, minden további
nélkül reám lőtt. Amikor megsebesülve a
földre estem, reávetette magát, a revolver
aggával össze-vissza vert. A lövés zajára be-
futottak a házbeliek és kiszabadították Farkas
kezéből, azután autóról gondoskodtak, amely
beszállított a fővárosba.

Farkas Ferenc dr., akinek tegnap tett le
harmadik napi szabadsága és ma kellett volna
állomáshelyére visszatérnie, a merénylet után
nyomban jelentkezett a rendőrségen. Arról,
hogy mit vallott, még semmi sem került nyil-
vánosságra.

HÍREK. LEGÚJABB.

Ejjel 3 órakor érkezett
telefonjelentés.

Budapest. A Pester Lloyd haditudósítója
jelenté Usarnovicból: Míg a besszarábiai fron-
ton es ettől délkeletre nyugaton uralkodik,
addig az oroszok a Dnyeszter folyó közelében
és tovább eszaknyugatra a Strypa folyóig élénk
aktivitást fejtenek ki. Az oroszok mozgólóvása
általilag azért lett élénkebb, mert megudtak
olaszországi sikerünket.

Genf. Ruriban a hadüzenet év-
fordulója napján a szocialisták a bé-
ke mellett nagy tüntetést rendeztek.
A tüntetők közül igen sokat letartóz-
tattak.

Genf. A Temps és a párisi lapok sürgő-
sen felszólítják az orosz hadvezetőséget, hogy
lépjen aktivitásban a Riga és a besszarábiai
front között levő haroterekben. Rousset és
Verro katonai szakírók sajnálatuknak adnak
kifejezést, hogy a szigorú cenzúra nem enge-
di, hogy megvitassák a pétervári vezérkar
passzivitásának nehezen érthető okait. Külö-
nösen Humbert szerzőt nyilatkozik a helyzet-
ről lesulytalan, aki azt írja, hogy egy ver-
duni, mint a felsőolaszországi helyzetet
nagy válságnak tartja.

Szofia. A bolgár főhadiszállás je-
lenté: Május 23-án és 24-én kölcsö-
nös, de nem különösen erős tüzérsé-
gi tüzelés a doiran-gyevgyelii vona-
lon. Tüzérségünk Majadah falutól
délre egy ellenséges üteget elhallgat-
tatott és a falutól nyugatra ellenséges
lövészeket arkaikból elűzött. Egyik
járőrünk egy francia járőrt Parmus
faluból elkergetett. Május 24-én az
ellenséges repülőgépről bombákat dob-
tak le Gyevgyelire, egy másik gépről
pedig Takow falutól délre. Ugyanaz-
nap reggel Xanthi fölött öt ellenséges
repülőgép jelent meg, amelyek bom-
bákat dobtak le. A bombák több la-
kost megsebesítettek. Légi flottánk
felszállt, hogy megtámadja az ellen-
séges repülőket, de ezek elmenekül-
tek. Egyik ellenséges légi egység
megrongálódva görög területen le-
zuhant.

— Titkos tanácsosokká kinevezett tá-
bornokok. Budapesti telefonálja tudósítók:
A király a valódi belső titkos tanácsosi ci-
met adományozta Teburtshenthaler Henrik
gyalogsági tábornoknak, Seneucenstuel Viktor
táborszernagynak, Schmeler Alfréd ellentenger-
nagynak, Borsa Ignác, Roth József és straussan-
burgi Arz Artur gyalogsági tábornokoknak.

— Lipót Szalvátor vezérezredes.
Budapesti telefonálja tudósítók: A
király Lipót Szalvátor főherceg tüzérségi
felügyelőhöz a következő kéz-
iratot intézte:

— Kedves unokaöcsém Lipót Szal-
vátor főherceg táborszernagy! Kine-
vezem önt vezérezredesemre és ü-
dvözlöm önt azon pompás sikerek al-
kalmából, amelyet derek tüzérségem
kivívott. Ferenc József s. k.

— Új lémet repülőtipus. Luganóból táv-
íratoztak: A Secolo párisi levelezője arról ad
hírt, hogy Riga mellett új német repülőgép-
típust figyeltek meg, amelyek hatalmas mére-
tűek. A gépet páncélozás védi és olyan motor
hajlja, amely óránként 180 kilométeres sebes-
séggel ruhazza föl az aeroplánt. Ez a nagy
sebesség képessé teszi a pilótát arra, hogy a
legnagyobb szélben is fölzálljon, mert a rend-
kívül erős motor minden légi akadályt legyőz.

— A közlegény másfél millió
hadikölcsön - jegyzése. Szabadkáról
jelentik: A szabadkai háziérezredben a
negyedik hadikölcsönre folytatott jegy-
zések idején kihirdették a legénység
előtt, hogy azok, akik hadikölcsönt
jegyezhetnek és jegyezni akarnak, je-
lentkezzenek. Az ezred első századá-
ból többek közt egy közlegény lépett
elő. Amikor a századparancsnok meg-
kérdezte, hogy milyen összeget akar
jegyezni, a közlegény nyugodtan felelt:

— Mastet millió koronát!

Kitűnt, hogy a közlegény ifjabb
Lőrinc József bacstopolyai serféskeres-
kedő, aki már a harmadik hadiköl-
csönre is egy millió koronát jegyzett
és kötvényeinek első évi, hatvanezer
koronát tevő kamatait pedig a Vörös
Keresztnek adományozta.

— Romokban, heverő kárpáti falvak.
Folyik serényen országazerte a gyűjtés az el-
pusztult kárpáti falvak újjáépítésére, de még
mindig romokban hevernek az orosz barbár-
ság áldozatán esett szerencsétlen községek,
amelyek érettünk szenvedtek. Több fokozot-
tabb adakozásra ösztökéli azokat, akik eddig
még nem tettek eleget kötelességüknek. Avarffy
Elek dr. honvéd főorvosnak atyjához, Avarffy
Ferenc dr. ügyvédhez írt megkapó és meg-
ható néhány sor, amelyben értesíti őt; hogy
sorozni jár a kárpáti falvakban, de némely
helyen meg egyetlen ép ház sincs, úgy, hogy
a sorozó bizottság részére deszka bódét kellett
hevenyészve összerakolni. „Mezőlabore — írja
— még csupa romhalmas. Minden összelöve
és telegelve. A labori csatatér most is bor-
zalmas, kivált a muszka állások vannak öss-
szelöve és a gyönyörű erdőben és réten szá-
zával látni gránát üregeket. Homonnán is jól
láthatók még az orosz dúlás nyomai. A gyö-
nyörű Andrássy kastély földesintéjén romboltak
az oroszok.”

— Az aradmegyei rokkant katonák
alapja. Az aradmegyei rokkant katonák, hadi-
ozvegyek és árvák alapja javára a következő
újabb adományok érkeztek Baross Ferenc dr.
főispán hivatalához. Dr. Ispravnák Sever ügy-
véd Arad 200 korona, Oanya Aurél szigmond-
házi községi jegyző gyűjtése 1.050 korona,
Tabajdy Gyula gyoroki községi jegyző gyűj-
tése 2.450 korona 03 fillér, Aradi járás pamut
költségeiből megtakarított összeg 59 korona
10 fillér, Kövér Márton Arad 1.000 korona,
Kisjenői vörös kereszt fiókégyelet 500 korona,
Istvánffy Béla Szemlak 1.000 korona.

— **Államvasuti nyugdíjasok hadi segélye.** Az Országos Hadisegélyző Bizottság a nyugdíjas államvasuti alkalmazottakat és azok özvegyeit, éppen úgy, mint a szoros értelemben vett nyugdíjas állami alkalmazottakat a háború okozta rendkívüli drágaságra való tekintettel, egyszerre mindenkorra az elő megjelölt részeseit. Hadi segélyt csak azok az államvasuti nyugdíjasok kapnak, akik lakáspénzjárdékat nem hisznek, feltéve, hogy nyugdíjuk nem haladja meg az alább felsorolt összegeket. Az engedélyezett segély összege a következő: volt A) táblázatbeli alkalmazottaknál (tisztviselőknél) 1200 korona nyugdíjig 150 korona, 1201—2000 korona, 200 korona, 2001—3000 korona, 250 korona, volt A) táblázatbeli alkalmazottak (tisztviselő) özvegyeinél: 1200 korona nyugdíjig 150 korona, 1201—2000 korona, 200 korona, 2001—2800 korona, 250 korona. Nyugdíjas tisztviselő, akinek nyugdíja évi 3000 koronát, tisztviselő özvegye pedig, akinek évi nyugdíja 2800 koronát meghalad, segélyt nem kap. Volt B) táblázatbeli alkalmazottaknál (a volt állásuktól és szolgálataiktól) valamint azok özvegyeinél: 1000 korona nyugdíjig 80 korona, 1001—1200 korona, nyugdíjig 100 korona. Nyugdíjas volt B) táblázatbeli alkalmazottak és azok özvegyei, akiknek nyugdíja évi 1200 koronát meghalad, segélyt nem kapnak. Az özvegyek által esetleg felvett gyermeksegélyt nem számítják be az özvegy nyugdíjába, hanem a segélyre való jogosultság megállapításánál csak az özvegyet saját személye szerint megillető nyugdíjat veszik alapul. A legalább egy éve a magyar szent korona országai területén kívül tartózkodó nyugdíjasok, illetőleg özvegyek segélyben nem részesülnek. Az igényjogosultságot az 1916. évi június hó 1. állapot szerint bírálják el, a segélyt tehát csak azok kapják meg, akiknek arra ezen napon igényük volt. A segély folyósítását nem kell külön kérni, hanem azt az arra igényjogosultaknak a nyugtábtályeg-illetékek levonásával a magyar királyi államvasutak központi főpénztára a m. kir. postatakarékpénztár útján folyó év június havában hivatalból küldi meg és pedig a Budapestben lakó nyugdíjasok segélyét június első napjaiban, a vidékieket a hó második felében. Viszont azok a nyugdíjasok, akiknek hadi segélyre igényük nincsen, ennek engedélyezését hiába kérik meg, mert annak megadására nincsen mód, az esetleges kérvényezéssel tehát maguknak csak háborús térségi adó és kötséget okoznak.

— **Halálozás.** Papay Lajos szialosáru gyáros sírja esapás érte felesége született Muzslay Lónka halálával. Az elhunyt urunk temetése vasárnap, május 28-án lesz a Vajassay Lajos-utca 71 számú házból.

— **Adományok a vak-katonáknak.** Özvegy Kapdeó Kálmáné (Tajpaaró) husz koronát és N. N. 1 korona 20 fillért küldött a vak-katonák részére szerkesztőségünkbe. A pénzt illetékes helyre juttatjuk.

— **Marólug.** Ma reggel nyolc óra tájban a Minály-utca 4. számú házból öngyilkosság történt. Molnár Abrahánné marólugot ivott és mikor rémes javaszkálásra a szomszédok előszaladtak, eszméletlen állapotban volt. A rendőrségtől Bány Béla ügyretes rendőrtiszt és Hecht Arnold dr. t. b. orvos mentek ki az öngyilkoshoz, akit a kórházba szállították. Az öngyilkos asszony vallomása szerint tehát betegeskedése miatt követte el.

— **Nagy Geza,** az aradiak kedvelt fotográfusa, szabadságra haza érkezett. Szabadsága idejének tartama alatt a felvételeket személyesen eszközölte. 2665

— **Ranlow cirkusz a Béla-téren.** Maután a Bockó-utca végén levő teret kiemelt dínyűlt, a cirkuszi a Béla-téren állnak fel. A hátsó a kórház felől lesz.

— **Kardattér a villamoson.** Budapestről telefontalja tudósítónk: Véres kardattér történt ma egy vámház körüli villamos megállóhelyen. A megállóhelyhez közeledő villamosról le akart szállni Rátonyi Zoltán fővárosi állatorvos. A villamos lépcsőjén azonban egy egyenruhás férfi állt, akit Rátonyi megkérdezett, hogy le akar-e szállni. Az egyenruhás ember idegesen válaszolt, amire az állatorvos sem maradt adós a válasszal. Mikor a megálló helyet elérték, a civódás már annyira kiélestedt, hogy az egyenruhás ember leugrott a villamosról, kardot rántott és tizenöt vágást mért az állatorvos felé. Rátonyi botjával kivédte a kardvágások nagy részét, de arcán és kezén mégis megsérült úgy, hogy elborította a vér. A kínos eset résztvevőit végül is rendőr kísérte be a negyedik kerületi kapitányságra, ahol jegyzőkönyvet vettek fel velük.

— **Vigyázatlan katona.** Bécsből jelentik: A bécsi hadosztálybírósg ma tárgyalta Nepal Ferdinánd néptelkő káplár ügyét, akit gondatlanságból okozott emberöléssel vádolták. A káplár a múlt év decemberében a gyakorlatról egy lövedék darabot vitt haza lakására. A lövedék darab felrobbant és megölte a káplár három gyermekét, a negyediket pedig súlyosan megsebesítette. A hadosztálybírósg felmentette a káplárt, mert megállapította, hogy Nepal, aki nem tüzér katona, azt hitte, hogy a lövedék darab már felrobbant és ártalmatlan.

— **Adomány.** Irizs Frigyes és neje Mairovitz Janka Pécskáról házasságuk 25. évfordulója alkalmából 50 koronát adtak a hadiárvák javára, amiért Arad város árvaszéke ezúton mond köszönetet.

— **A bűnbánó Magdoina.** (Művészdráma az Urániában.) Poétikna, szép, nemes és megindító részleteken gazdag drámát mutatott be tegnap a színház. A szép Magdoina története az a kép. Az a leány, a ki művészi tudással megalkotta az első siker alkalmával félretesszi magától hűségese tanítóját és az új csillogó világnak magas forgatagában esik bele. Az új környezetben a leány csakhamar észreveszi, hogy minden csak festett, tettett és hogy az igazi jó akarát és jó érzés mégis csak a szegény pupos tanítómesterénél volt. Új udvarlója kicsalta tőle atyjának zenei hagyományát és ezzel esapja be a világot. A leány rájön erre a dologra és mint a ki megbánta bűnét, válni kezd az életől. Virágok között, első nagysikerű énekszámának dalaival ajakán a jó öreg mester mellett leheli ki életét. A dráma kiállításával és rendezésével is tisztelettel nyeltem érdemelt. „A színdarab ember” a legkiválóbb detektív dráma, mely hónapok óta urálja a budapesti színházak műsorát, legközelebb az „Urániában” kerül bemutatásra. 5

— **A rézgálla helyettesítése.** Mint a ságrábi ampelológiai intézet saakvéleményéből kitűnik, a mementhol név alatt szereplő szőlőpermetező nagymértékben hozzájárulhat ahhoz, hogy a gazdák az 1894. évi 12. törvényeikk 50-ik paragrafusának, mely a permetezést kötelezővé teszi, eleget tegyenek. Az eredeti mementhollal, szakértők szerint, elég kötszeri permetezés és egy esomag, amely egy kilogram rézgállal egyenlő értékű, és az liter vízhez elég és egy korona hatvan fillérbe kerül. Bővebbet a mai hirdetésben. 2668

— **Harisnyákat, tolelt szappanokat, kéfeart, erszényeket, retiedőket, donánytárcákat, kiváló minőségben aruit Grünwald és Moskovitz cég Aradon, Jossel főnőreget-ut 1. szám alatt (Városházával szemben). 2025**

— **Kórházak figyelmébe ajánlják spárgatalpu komótcipó nagy raktárukat legutányosab árban, hiszsig és Hirscafeld nagyke-mekedők, Arad, Boros Beni-tér 2. sz. 2662**

Magyarországi román Dobrudsza kormányzója.

(A volt agitatorból a monarchia barátja.)

Életrajzi tudósítás.

Bukarest, május 26.

Román körökben igen jól ismerik Lascu Demetert, az egykor híres román agitátort, aki Biharmegyében alig pár szavazattal esett el egy ízben a képviselőségtől. Az utolsó éveig Nagyváradon élt, miután előzőleg birtokát és vagyonát ráadkozta a román agitáció céljaira. Végül megcsendesedett és besszarábiai körutjából visszatérve, hirdetni kezdte, hogy az oroszok a románok legnagyobb ellenségei.

Stere professzornak, a Besszarábia felszabadítását hevesen követelő romániai képviselőnek személyes híve lett s midőn mint katonai szolgálatra teljesen alkalmatlan a háború kezdetekor kiment Romániába, ott eleinte nagyon népszerűtlen volt. Egy monarchia-barát újságnál küzdött a tolválal és harcolt az oroszok ellen, de népszerűtlensége dacára is jól ment a dolga, mert képességei messze felülmúlták a bukaresti sajtó nivóját.

A romániai hangulatváltozásra jellemző, hogy most a monarchia-barát agitátor Románia állami szolgálatában meglepően tekintélyes helyet foglal el. Mint volt magyarországi földbirtokost meghívták a román földmivelésügyi miniszteriumba, ahol mint miniszteri titkár néhány sikerült — Magyarországon régen bevált — földmivelési újítást ajánlott.

Most Lascu Demeter még nagyobb biztatást kapott. Silistria székhellyel leküldötték földmivelésügyi kormánybiztosnak a Dobrudsába, hogy ott rendezze a földmivelésügyi viszonyokat Lascu, mint a legtöbb román, bolgárgyűlölő s így a Dobrudsában kényes helyzete lesz, ha csak nem akarják csakugyan a szerbiai Timok-völgy román lakosságát kicserélni a Dobrudsá bolgárjaival.

Lascu megbízatása élénken rávilágít Románia jelenlegi politikai irányára, amely Erdély helyett most már az orosz Besszarábia felé fordul.

Bukarest. Szótaból jelentik a bukaresti lapoknak: Az „Urro” című szótiai lap Bulgária helyzetéről többek között az alábbiakat írja: „Az új év első négy hónapjában semmi olyan nem történt, ami Bulgária helyzetét rosszabbította volna. Ellenkezőleg az általános helyzet erősítette állását. Hala a kitűnő külpolitikának, a szomszédainkkal való viszony érezhetőleg javult. Az elmúlt évben Románia és Görögország magatartása bizonytalan volt, a világháború mai fázisa pedig kizár egy fegyveres összecsapást ezen szomszédainkkal. Éppen olyan hírek érkeznek, amelyek azt a hitet keltik fel, hogy a mi semleges szomszédainknak most az a kívánságuk, hogy csakmélket a központi hatalmak segítségével válósítsák meg.”

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: A beviteli bizottság igazgatójának, Staicovicnek javaslataira a nemzeti iróda ionone, Landmann meg-

igérte, hogy interveniál a berlini „Zentral-Einkaufs-Gesellschaft“-nál, miszerint a romániai terményekért üresen érkező uszályhajókat a jövőben a Románia részére Németországban rendelt árukkal rakhassák meg.

VÁROS ÉS MEGYE

Koromzay Frigyes lemondása műszaki bizottsági tagságáról. Arad város műszaki bizottsága ma délután Nachtnébel Ödön főmérnök elnöklésével ülést tartott. As üléscs Nachtnébel főmérnök bejelentette a bizottságnak, hogy Koromzay Frigyes a bizottság tagságáról lemondott s javasolta, hogy a lemondást vegye a bizottság mély sajnálattal tudomásul és kiváló érdemeit sajnálkozásának adjon jegyzőkönyvileg kifejezést. A műszaki bizottság tagjainak sajnálkosása szől egy rendkívül nagy tudású, széles látókörű szakembernek, aki a bizottság működésének díszét és tekintélyt kölcsönözt. A bizottság az indítványt egyhangúlag elfogadta. Ezután Zádor Imre gépüzem-igazgató előterjesztette a városi közművek zárszámadását, melyet a bizottság tudomásul vett és a júniusi közgyűlés elé terjeszt. A zárszámadás, amely több mint száz ezer korona felesleget tüntet ki, az igazgató lelkiismeretes és szakavatott tevékenységének fényes bizonyítéka.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedelmi Testület június 4-én vasárnap délelőtt 11 órakor a felső kereskedelmi iskola tanácstermében egy rendes közgyűlést tart.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÜZLEKEDÉS.

— Meghívás. Az Aradi nyomdászvénnyárságnak Aradon, 1916. június hó 10-én délután 5 órakor, a részvénnyársaság hivatalos helyiségében (József főherceg-ut 22.) megtartandó XXII. évi rendes közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Igazgatóság jelentése. 2. Felügyelő-bizottság jelentése. 3. Az 1915. évi mérleg- és nyereség-vesztés-számlák megállapítása, valamint a üzleti nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal. 4. Az igazgatóság- és felügyelő-bizottság tagjainak választása. 5. Kezdetleges indítványok. Megjegyzés: minden részvény egy szavazatra jogosít. A részvények a társaság pénztárána 3 nappal a közgyűlés előtt leteendőek. Az igazgatóság.

Feladás szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

Halálont

Fog-Krém 90 Fillér

NYILTTÉR.

(Az ezen sorok alatt közöltékekért nem vállalunk felelősséget)

Pápay Lajos asztalosáru-gyáros a maga, úgy az alólítottak, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejtethetlen drága jó hitves, hűtőleg gyermek, testvér, sógor, nagybó, rokon és jóbarát

Pápay Lajosné

szül. Muzslay Ilonka

f. évi május hó 26-án d. e. 11 órakor, életének 87-ik s boldog házasságának 14-ik évében, hosszas szenvedés után a Mindenható rendelkezéséhez képest szívtent gyászos elhunyt.

Az Istenben boldogult földi méltóványai f. hó 26-án d. e. 5 órakor fogtak a Varjassy Lajos-utca 71. sz. saját házából, a rom. kath. anyaszentegyház szertartással szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmezei áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. hó 31-én d. e. 10 órakor fog a helybeli főtemplomban szertartással a szentegyházban az égő Urának bemutatni.

Aldás és béke porairat

Arad, 1916. évi május hó 26-án. 16

özv. Muzslay Ambrusné sz. Csakó Etelka, édes anyja. özv. Muzslay Gézáne szül. Muzslay Etelka, özv. Kovács Istvánné szül. Muzslay Gizella, özv. Szabó Józsefné szül. Muzslay Katalin, Muzslay Róza férj. Mikló Istvánné, nővér. Muzslay Imre, Muzslay István, Muzslay József, fivéré. özv. Muzslay Jánosné szül. Zsamlay Erzsébet, Mikló István, Muzslay Imréné szül. Pósch Anna, Muzslay Istvánné sz. Pálffy Mariska, özv. Csutorás Sándorné sz. Pápay Terézia, Pápay Gyula és neje szül. Szemeredy Erzsike, Jeney Károly és neje szül. Pápay Julianna, Pápay Sándor, sógor és sógor. Vég István és neje sz. Kállay Róza, Csizmadia Sándor és neje szül. Kállay Mariska, Mally Lajos és neje szül. Kállay Ida, Kállay Gyula, Mikló Sándor, Mikló József, Hajdu Gyula, Hajdu Ilona, Muzslay Géza, Muzslay Endre, Muzslay Irénke, Muzslay Gizella, Pápay Gyula, Pápay Erzsike, Pápay Julianna, Pápay Ilonka, Szabó József, Szabó Katalin, Muzslay Pistika, Muzslay Jenőke, Muzslay Giz, Muzslay János, Muzslay Gyula, Muzslay Irma, Muzslay Aranka, Muzslay Annuska, unokahugai és öcserei.

Varga Imre első temetőrendező intézete Arad, Andrassy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 738.

zöldszemű ember

Gépolaj,
Hengerolaj,
Gépzsir

kapható

Kalmár Endre cégnél

Arad, Arpad-tér 12. szám

Városi és megyei telefon 670

11890—1916. kb.

Értesítés.

A hadsereg szolgálatában álló polgári katonák és munkások járandóságukat megállapítás tárgyában kérték, hogy a katonai kért járandóságok megállapítás céljából folytatásban teendő nyomozások megkönnyítése érdekében azok, akik mint polgári katonák vagy munkások állottak a hadsereg szolgálatában s a meg nem történt esetleg kijáratási kérelmek utólagos helyettesítést kértnek szándékoznak, az iránti kérvényeiket a tartózkodási helyükre nézve illetékes és a katonai parancsnokságokhoz nyújthatják be, amelyek az elbocsátási okmány feltételül eredetben csatolandó, a járandóság megállapítása körül eljárás megkönnyítése céljából pedig a teljesített szolgálat minősége és beosztásuk helye a lehetőségekhez képest pontosan jelöljék meg.

Arad, 1916. május 26.

Grefa, főkapitány.

Mindentétele

nyomtatványok

különböző, számos kivételben készülnék az

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában, József főherceg-ut 22.

Karánsebesi központi villamostelep

III. gépkezelőt keres,

aki gőzgépek, kazánok és nyersolajmotorok kezelésében teljes jártassággal bír. Fizetés havi 200 korona, lakás, fűtés, világítás.

2673

Rézgálic

helyett parmetesszint a szíjértékekben a gazdaságban legjobban bevált, 10 év óta gyártott Kecskeméthy-féle

„Mementholla“

100 liter vízhez 1 csomag K 180. — Kapható:

Pollák József fűszernagykereskedőnél

Rothstein Mór, Szabadság-tér 3.

Hirschmann Ignác, Lippa.

Vezérképviselő Délmagyarország részére: Karsai Mór Temesvár, Emmanusz-utca 7. Telefon szám 48.

2502

Nagyobb birtokbérlet és eladás!!!

Temes megyében 1300 katasztrális hold kitűnő szántó, megfelelő kaszálóval, lakházzal és gazdasági épületekkel, esetleg teljes felszereléssel, vasútállomás mentén több évre bérbeadandó.

Temes megyében egy 400 és 264 kat. holdas birtok, kitűnő sík fekvésű szántó, értékes réttel és beletekkel, kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Krassó-Szörénymegyében 1000 holdas birtok, gazdasági épületekkel, megfelelő legelővel, hosszabb időre bérbeadandó, vagy örökáron olcsón eladó. Továbbá több kisebb és nagyobb birtok igen kedvező fizetési feltétel mellett jutányos áron eladó, vagy több évre bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Földbérleti és Parcellázóbank Részvénytársaság, Temesvár.

11146—1916.

Hirdetmény.

A m. kir. Ministeriumnak a gyapjuért követelhető legmagasabb árak újabb megállapításáról szóló 1889—1916. M. E. sz. rendeletét, a következőkben teszem közhírré:

A gyapjuért követelhető legmagasabb árak a magyar szent korona országainak egész területére.

I. Az élállatokról nyírott gyapju legmagasabb ára: Legfinomabb merino gyapjunál 22 korona, szövet és fésűs AAA/AA gyapjunál 21 korona, szövet és fésűs A gyapjunál 20 korona, szövet és fésűs B gyapjunál 17 korona, szövet és fésűs C gyapjunál 14.50 korona, cigája D gyapjunál 12.50 korona, racka E gyapjunál 10 korona.

II. Bőr-, timár- és dögygyapju legmagasabb ára: AAA/A minőségűnél 17 korona, B minőségűnél 15.50 korona, C minőségűnél 13.50 korona, cigája gyapjunál (D) 11 korona, racka gyapjunál (E) 8.50 korona.

III. Szűcsgyapju legmagasabb ára: AAA/A minőségűnél 10.50 korona, B minőségűnél 10 korona, C minőségűnél 9 korona, cigája gyapjunál (D) 8 korona, racka gyapjunál (E) 6 korona.

Ezeket a legmagasabb árakat, melyek magukban foglalják a rakodó állomáshoz való szállítás költségét is, a gyári mosási költség nélkül, készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni.

A jelen rendelet életbeléptével a 3461—1915. M. E. számú rendelet hatályát veszti. A hatályának idejében keletkezett jogviszonyokra és eikövetett eseményekre nézve azonban továbbra is, az idézett rendelet marad irányadó. Ez a rendelet az 1916. április 30. napján lépett életbe.

Arad, 1916. évi május hó 12. Green Nándor, főkapitány.

ad. 3669—1916.

Hirdetmény.

A honvédelmi miniszternek 16507—eln. 20/b. 1915 sz. rendelete alapján, a városnak területén található, és mult évi december hó 1-től december hó 10-ig összeírt ló, öszvér, öszvér-szamar és szamar, valamint az ezekhez tartozó málhás állat felszerelések, ugyancsak járművek osztályozása rendeltetvéen el, ezen lóosztályozás megtartására i. évi június hó 2-től 6-ig terjedő időt jelöljük meg.

Felhívjuk a kótulajdonosokat, miszerint a lóosztályozásra vonatkozó alábbi rendelkezéseket pontosan betartsák.

A lóosztályozás a nagy vásártéren a honvédhuszáraktanyával szemben fog megtartani, a következő sorrendben:

június hó 2-án a Belvárosban, Sarkad, Újtelep, Poltura és Sága külvárosokban részben;

június hó 3-án az Erzsébet külvárosban;

június hó 5-én Gáj külvárosban található lovak;

június hó 4-én a külhatárbán (tanyákon) található lovaknak;

június hó 6-án a külhatárbeli és a Gáj külvárosbeli azon lovak lesznek elővezetendők, amelyek június 4-én (vasárnap) és 5-én (hétfő) nem kerülhettek sorra.

A lóosztályozás mindennap reggel 8 órakor kezdődik.

A már összeírt lovakat kézen és egyenként kell elővezetni és egyúttal a lovakhoz tartozó málhás állat felszereléseket is be kell mutatni. A nyilvántartó lappal ellátott lovakkal a nyilvántartó lapot is el kell hozni.

Minden alkalmasnak minősítendő ló árát a 2192/eln. 20. b. 1916. sz. honvédelmi miniszteri rendeletnek megfelelően a kinevezett és felelőskedett 3 becsűs becselés útján megállapítja, mely eljárásával a mai tényleges (piaci) lóárak fognak figyelembe vétetni.

As 1912. évi LXIX. t.-e. utolsó bekezdése értelmében sem a fenti módon megállapított becsár, sem a katonai képviselő osztályozása ellen jogorvoslatnak (felebbezésnek) helye nincsen.

A lóosztályozó bizottság katonai képviselője a már összeírt málhás állat felszereléseket a birtokosnál megtekintheti.

A megtekintésnél megbízott katonai képviselő nyílt parancssal fogja magát igazolni.

Aki a lovaknak az osztályozáshoz való vezetése és a málhás állatfelszerelések bemutatása tekintetében fennálló törvényes rendelkezéseknek nem tesz eleget, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntetettetni.

Arad, 1916. május 26.

Városl tanács.

Czukorkák nagybani eladása!

A következő cukorkafajok vannak állandóan raktáron és kaphatók a legolcsóbb napi árban:

Merkantil, superior, foureé üres, foureé töltött, hohl áru 140-es karamellák, tejrám, kávécrám, üvegdrageé, dessertdrageé, geleé, hadimaláta stb. stb.

Kiváló tisztelettel

Grünwald és Moskovitz

**Köhögés,
retkedés és
elnyálkásodás**

ellen megbízható és leg-
jobb hatású szer a

Tusinal-cukor

Ára 30 fillér.

Tusinal-tea

Ára 60 fillér.

Ha tyukszeme van és
gyöttri nagy kin,

A legjobb gyógyszer
az **Anagallin.**

Ára utasítással 1 korona.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a vi-
lághírű „**Krovit**” korpa-
kénőcs.

Ára egy tégelynek 2 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A
szájüreget desinficiálja, utólag
igen kellemes. Ára egy porcellán-
malencének 70 fillér.

Fenti szerkeik kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeháza szemben.)

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelölendők.

A legkezebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVÉLEZÉS.

„Szerető asszony”-nak kívánt helyen levele van.

ELLÁTÁS.

Kitűnő házi koszt

jutányos árban kapható Lázár Vilmos-u. 8. Eszives megkeresést kér a kávéház és kilőzés tulajdonos. 2715

KIADÓ LAKÁS.

Junius Leo

2 elegánsan butorozott szoba, esetleg kert használatával, kiadó. Lakás nyilvántartási iroda Deák Ferenc-u. 8. Díjazás csak bérbevétel esetén. 1981

Kiadó

szépen butorozott szoba egy, esetleg két ur részére. Forray-u., gróf Hunyadi-palota. 2658

ALKALMAZÁST KERES.

Két diák

szünetre gazdaságban alkalmazást keres. Ajánlatokat „W. S.” jellegre a kiadóhivatalba kérnek. 2709

Fiatal nő

házasvetőnőnek ajánkozik. Cím a kiadóhivatalban. 2690

ALKALMAZÁST NYER.

Egy középkorú mindenes

kerestetik vidékre, ahol allandó, jó alkalmazást talál. Cím a kiadóhivatalban. 2711

Egy jóerközlő fiú

teljes ellátással tanulónak felvétetik Sáfrán Emil fűszerkereskedésében, Gyorokon. 2712

Egy jóerközlő fiú

tanulónak felvétetik Wild Ferenc cukrászdában. 2716

Jó családból

való fiú tanulónak felvétetik. Gábor Miklós, Salac-u. 2618

Fűszer- és csomagolóipar részére fiatal segédet keresek, Lázár Gyula. 2558

Könyvkötő leányok,

valamint tanuló leányok felvétetnek az Aradi nyomdarszervezetben könyvkötészetben.

Középiakolat

végzett intelligens leány, kezdőfizetéssel gyógyszer-tárgyaló alkalmazást nyer Földes Kálmán gyógyszer-tárgyalóban. 2697

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fiú, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

INGATLAN.

• Kossuth-utca 48.

Vécsey-utca 1., és Schwédel József-utca 1. szám alatti adómentes bérházak, szabad kézből eladó. Ugyanők díjazatnak. Bővebbet Varga cukrász, Szabadságtér. 2481

ÖZLETEK.

Vidéken

egy biztos megélhetést nyújtó szatócsüzlet, trafik és italmérési joggal, román ajku községben, betegség miatt azonnal átadó. Cím a kiadóhivatalban. 2707

Egy igen jótorgalmú

sörszarnok és étterem, italmérési engedéllyel, azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2687

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Rézkénpor

kapható Färber Lajos cégnél. 2421

Széktüviragot

(kamillát) minden mennyiségben vesz Holló Géza kereskedelmi irodája Temesvár-Józsefv. Hunyady-ut 14. Telefon interurban 11-81. Sürgönyeim: „Holloga.” Megmíntásott ajánlatokat kérek. 2714

Gyalogsági tiszti kard

suj és kardbojttal együtt, eladó Knécsik Károly-utca 18. 2708

Diót

minden mennyiségben, esetleg avas árut is vess Holló Géza kereskedelmi irodája Temesvár, Hunyady-ut 14. Telefon interurban 11-81. Sürgönyeim: „Holloga.” Megmíntásott és áral ellátott ajánlatokat kérek. 2718

Az új házirendről

alkotott szabályrendelet kapható Plehler Sándor papirkereskedésében és könyvnyomdájában, Szabadságtér 1. Telefon 808. 611

Sonka,

2 árú hátsó, legprimább fiatal diasmótól, szép pirosra füstölve, eladó. Ára kilónként 9 korona. Cím a kiadóhivatalban. 2717

Kék-kő

pótló Mementhol kapható Pollák József cégnél. 2648

Liptói turó,

Groter sajt és vaj naponta kapható kis és nagy mennyiségben Pollák József cégnél. 2649

Hárs

mayunga és tamatave minden mennyiségben kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében. 2095

Jokarban levő

használt Maros-comp eladó. Cím Gálfi Gábor, Gurassáda. 2671

Kadét-örmesteri

s tiszti ruha, csak kőzser volt használva, rendkívül olcsón eladó Arad, Varjasay Lajos-utca 111. sz. alatt. Zsirus. 2682

Cirok seprő

kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében. 2094

Iskolakönyveket

1/2 sz ráfizetéssel, jövő tanévre átcsere, Décsi Géza könyvkereskedő Forray-u. 2698

Bosznai

száraz szállva kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében. 2098

Hárs I-ső rendű

Mayunga és Tamatave kapható kis és nagy mennyiségben Pollák József cégnél. 2650

Önkéntes

szabony, (Waffenrock) nadrág és blúz teljesen jó állapotban eladó. Erzsébet-körút 20., I. emelet, 10. szám. 2692

Régi órákat,

képeket, egyéb régiségeket, üveg-szekrényt (Vitrine) vess Zombory József, Forray-utca. 2665

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garal Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 218

KÖLÖNFÉLE.

Szörmek,

ruhaneműk, szőnyegek megóvására ajánlunk molykeveréket 40 és 60 filléres csomagokban. Legfinomabb resubimált Naftalin kilónként 1 kor. 80 fill., Kovarport szőrő dobozban 20, bádóg dobozban 80 és 60, üvegekben 80 és 60 fillér. Patschuli levelet kilónként 8.50 K. Földes gyógyszer-tár, Deák Ferenc-utca. Hehs gyógyszer-tár, Batthyány-utca. 2

Hehs Vasas chinabóra.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg bajok, étvágytalanság, gyomorhántalmak, lés, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések- és minden infectióból eredő megbetegedés ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 2.40 kor. Hehs gyógyszer-tár, Földes gyógyszer-tár. 12

388—1916.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a vasuti feltárolónak 3670 m² területen 7—9 cm-es bazaltkockával való burkolása iránt folyó év május hó 29-én d. a. 10 órakor versenyárgyalást tart.

Bánátpénzűl letendő az ajánlati ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az ajánlatok lezárta, a versenyárgyalás megkezdése előtt nyújtandók be, a csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánátpénznek a városi pénztárba történt befizetését igazoló letéjegy csatolva van a ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy a versenyárgyalás és műszaki feltételeket ismeri és elfogadja.

A versenyárgyalási és műszaki feltételek a gazdasági tanácsnok urnál a versenyárgyalást megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1916. évi május hó 15-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Kristálysóda

kis- és nagyobb mennyiségben kapható:

Vojtek és Weisznál Aradon. 2710

11283—1916. kh.

Hirdetmény.

Közhírré tesszem, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter ur 2509—1916. évi 20-b. sz. rendeletével hadicélokra igénybe vételnek kijelentett nitrogéntartalmu anyagokért megállapított térítések tárgyában 5985/eln. 20/b. 1915. szám alatt kelt. rendelet 8. §-a szerint olv kénsavas ammoniák vagy mésznitrogen mennyiségek után, amelyekért a bírtokos 1915. évi május hó 8-ika előtti időben bebizonyíthatólag az ezen rendelet 1. §-ában megállapított árnál magasabb árat fizetett, indokolt esetekben a katonai igazgatás térítésül a beszerzési árat engedélyezheti. Ezt a rendelkezést a 2610. évi 20. b. 1916. sz. rendelet módosította, hogy a beszerzési ár megtérítésére azok is igényt tarthatnak, akik a hadicélokra igénybe vett ammoniák vagy mésznitrogen mennyiségekért az 1915. évi március hó 8-ika előtt fizettek a hivatkozott 5985/eln. 20. b. számú rendeletben megállapított térítésnél magasabb árat.

Arad, 1916. május hó 22.

Greén

kapitány.